

Zatwierdzam

KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

gen. brygadier Wiesław LESNIAKIEWICZ

**ZASADY ORGANIZACJI RATOWNICTWA CHEMICZNEGO
I EKOLOGICZNEGO
W KRAJOWYM SYSTEMIE RATOWNICZO-GAŚNICZYM**

Warszawa, listopad 2012 r.

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1. WPROWADZENIE	4
CZĘŚĆ 2. ORGANIZACJA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG – ZAKRES PODSTAWOWY	8
2.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE RATOWNICTWO CHEMICZNE I EKOLOGICZNE W ZAKRESIE PODSTAWOWYM.....	8
2.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ JEDNOSTEK	8
2.3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W ZAKRESIE PODSTAWOWYM.....	9
2.4. WYMAGANIA KWALIFIKACYJNE STRAŻAKÓW I RATOWNIKÓW	10
2.5. MINIMALNY STANDARD WYPOSAŻENIA JEDNOSTKI W ZAKRESIE PODSTAWOWYM.....	10
2.6. PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACYJNE	11
2.7. ZASADY DYSPONOWANIA	12
CZĘŚĆ 3. ORGANIZACJA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG – ZAKRES SPECJALISTYCZNY.....	13
3.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE ZADANIA W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM.....	13
3.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ SGR CHEM-EKO	13
3.3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM.....	14
3.4. STANDARD KWALIFIKACJI I LICZEBNOŚCI STRAŻAKÓW I RATOWNIKÓW SGR CHEM-EKO.....	16
CZĘŚĆ 4. ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG	26
CZĘŚĆ 5. OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO	28
5.1. DZIAŁANIA RATOWNICZE W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO	28
5.1.1. <i>STANDARDY BEZPIECZEŃSTWA W RATOWNICTWIE CHEMICZNYM I EKOLOGICZNYM.....</i>	<i>28</i>
5.2. ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO	30
5.3. ZADANIA RATOWNIKÓW CHEMICZNYCH SPECJALISTYCZNEJ GRUPY RATOWNICTWA CHEMICZNO-EKOLOGICZNEGO	31
5.4. ZASADY KIEROWANIA DZIAŁANIAMI RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO	32
5.5. ODTWORZENIE GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ SGR CHEM-EKO.....	32

5.6. WSPÓLDZIAŁANIE ZE SPECJALISTYCZNYMI GRUPAMI RATOWNICTWA CHEMICZNO- EKOLOGICZNEGO	32
5.7. DOKUMENTACJA Z DZIAŁAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO.....	33
CZĘŚĆ 6. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO.....	34
CZĘŚĆ 7. ZESPÓŁ KOMENDANTA GŁÓWNEGO PSP DS. RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO	35
CZĘŚĆ 8. ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO	36
CZĘŚĆ 9. POSTANOWIENIA KOŃCOWE	38
CZĘŚĆ 10. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	39

CZĘŚĆ 1. WPROWADZENIE

Krajowy system ratowniczo-gaśniczy zwany dalej „KSRG” w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmuje planowanie, organizowanie i realizację działań ratowniczych niezbędnych do zmniejszenia lub likwidacji bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez substancje niebezpieczne dla ludzi, zwierząt, środowiska lub mienia.

Zasady organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym zwane dalej „zasadami” opracowano w celu ujednoczenia zasad planowania i organizacji tej dziedziny ratownictwa oraz zapewnienia właściwego nadzoru nad poziomem gotowości operacyjnej.

Niniejsze zasady określają podstawowe pojęcia oraz zakres zadań realizowanych w ratownictwie chemicznym i ekologicznym przez podmioty KSRG, a także obejmują elementarne zasady bezpieczeństwa strażaków i ratowników, minimalne standardy sprzętowe i dokumentacji.

Ze względu na posiadany sprzęt, wyszkolenie i możliwości w realizacji zakresu zadań, wprowadza się następujący podział ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG:

- 1) **zakres podstawowy** – obejmujący czynności ratownicze wykonywane przez wszystkie Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej (JRG PSP), a także przez inne jednostki ochrony przeciwpożarowej lub inne podmioty deklarujące w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji zadań według posiadanych możliwości organizacyjno-sprzętowych i wyszkolenia – szczegółowo opisany w części 2,
- 2) **zakres specjalistyczny** – (szczegółowo opisany w części 3), dzielący ratownictwo chemiczne i ekologiczne specjalistyczne na dwa podzakresy:
 - **działań chemicznych** – dotyczący realizacji działań ratowniczych poprzez wykonywanie prac ratowniczych przez **Specjalistyczną Grupę Ratownictwa Chemiczno – Ekologicznego (SGR CHEM-EKO)**, której wyposażenie i wyszkolenie strażaków lub ratowników pozwala realizować podstawowe i specjalistyczne czynności ratownicze,
 - **rozpoznania specjalnego** – dotyczący realizacji zagadnień związanych z zastosowaniem specjalistycznych technik analitycznych i taktyki rozpoznania, realizowanych przez **Zastęp Rozpoznania Chemicznego (ZRCHEM)**, którego wyposażenie i wyszkolenie strażaków i ratowników pozwala realizować czynności rozpoznawcze.

Właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP powiadamiają i dysponują do działań ratowniczych jednostki ochrony przeciwpożarowej, jeżeli we właściwych terytorialnie planach ratowniczych została uwzględniona ich gotowość do realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego. Potwierdzenie gotowości określonej w planach ratowniczych powinno być realizowane przez właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP w ramach bieżącej analizy.

Rozwój ratownictwa chemicznego i ekologicznego powinien następować w takim kierunku, aby zdolność do realizacji działań ratowniczych w zakresie podstawowym, stała się powszechna dla wszystkich jednostek KSRG. Istotne jest

także, aby w sieci jednostek ochrony przeciwpożarowej uwzględnić w planach rozwoju w szczególności te JRG PSP, które aktualnie już realizują zadania ratownictwa chemicznego i ekologicznego tak, aby można było je doposażyć i wyszkolić w pierwszej kolejności na potrzeby ratownictwa według zalecanych standardów ujętych w niniejszych „Zasadach”.

Ilekroć w zasadach jest mowa o:

1. **Strażakach** rozumie się przez to strażaków PSP, OSP, ZSP, ZSR i strażaków innych jednostek ochrony przeciwpożarowej.
2. **Ratownikach** rozumie się przez to ratowników innych podmiotów ratowniczych.
3. **Obszarze chronionym jednostki lub specjalistycznej grupy ratownictwa chemiczno-ekologicznego**, rozumie się przez to zdefiniowany obszar, w którym ta jednostka lub grupa podejmie działanie ratownicze w możliwie najkrótszym czasie.
4. **Czasie alarmowania**, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu osiągnięcia gotowości do wyjazdu zaalarmowanych zastępów.
5. **Niewłócznym czasie alarmowania**, rozumie się przez to:
 - w przypadku jednostki PSP – czas niezbędny wyłącznie na przygotowanie sprzętu i załogi dyżurującej w jednostce do wyjazdu,
 - w przypadku innej jednostki (w tym OSP) – czas niezbędny na przybycie strażaków lub ratowników do jednostki oraz przygotowanie sprzętu i załogi do wyjazdu.
6. **Czasie dojazdu do miejsca zdarzenia**, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu wyjazdu do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów.
7. **Czasie podjęcia działań ratowniczych**, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów.
8. **Szkoleniu kwalifikacyjnym**, rozumie się przez to szkolenie podstawowe i uzupełniające, a także szkolenie ukończone w Szkołach Aspirantów PSP oraz SGSP.
9. **Ratowniku chemicznym**, rozumie się przez to strażaka lub ratownika, który uzyskał kwalifikacje zawodowe z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zawodach strażaka, uzupełnione szkoleniem specjalistycznym z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego, technika pożarnictwa lub inżyniera pożarnictwa.
10. Do celów planistycznych należy przyjmować następujące parametry:
 - minimalny czas alarmowania dla jednostki PSP – 3 min.,

- minimalny czas alarmowania dla jednostki OSP – 10 min.,
 - średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach krajowych i wojewódzkich – 60 km/h,
 - średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach powiatowych, gminnych i innych – 40 km/h.
11. **Zastępie rozpoznania chemicznego (ZRCHEM)** – należy przez to rozumieć grupę co najmniej 3 strażaków lub ratowników w tym dowódcą, stanowiących obsadę lekkiego samochodu rozpoznania chemicznego. ZRCHEM może stanowić część SGR CHEM-EKO.
12. **Specjalistycznej grupie ratownictwa chemiczno-ekologicznego (SGR CHEM-EKO)** należy przez to rozumieć grupę strażaków lub ratowników wraz z dowódcą, posiadających przeszkolenie specjalistyczne w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego oraz samochody ratownictwa chemicznego, technicznego oraz gaśnicze, a także sprzęt i uprawnienia strażaków lub ratowników dostosowane do samodzielnego wykonywania specjalistycznych czynności ratowniczych.
13. **Rozpoznaniu specjalnym** rozumie się stosowanie zaawansowanych technik pomiarowych i analitycznych, sprzętu specjalistycznego oraz taktyk rozpoznawczych opartych na specjalistycznej wiedzy i umiejętnościach z zakresu chemii materiałów niebezpiecznych, tematyki CBRN i innych niezbędnych w celu przeprowadzenia rozpoznania.
14. **Specjalistycznych technikach analitycznych** rozumie się przez to przeprowadzenie pomiarów oraz analiz za pomocą sprzętów takich jak: spektrometry, chromatografy, urządzenia zdalnej detekcji, techniki pomocnicze, itp.
15. **CBRN** rozumie się przez to zagrożenia związane z użyciem do celów terrorystycznych substancji chemicznych, mikroorganizmów chorobotwórczych, izotopów promieniotwórczych, ładunków jądrowych oraz materiałów wybuchowych.
16. **Strefie I (gorącej)**, rozumie się przez to strefę, w której występuje zagrożenie dla życia lub zdrowia osób nieodpowiednio zabezpieczonych w stosunku do występującego zagrożenia. Jest to strefa bezpośrednich działań strażaków lub ratowników.

Za strefę I (gorącą) uważa się między innymi:

- strefę wstępnie nierozpoznaną, co do której istnieje podejrzenie występowania zagrożenia dla życia i zdrowia, ze względu na okoliczności zdarzenia,
- strefę zagrożoną wybuchem lub strefę potencjalnego odłamkowania powybuchowego,
- strefę, w której występuje deficyt tlenowy lub podwyższone stężenie tlenu,
- strefę, w której występuje znaczne podwyższenie stężeń gazów, par, aerozoli toksycznych.

17. **Strefie II (chłodnej)**, rozumie się przez to obszar pracy służb ratowniczych poza strefą I i obszar zabezpieczenia logistycznego z uwzględnieniem dekontaminacji wstępnej.
18. **Dekontaminacji wstępnej osób poszkodowanych** – rozumie się przez to działania prowadzone w trybie pilnym na miejscu zdarzenia wobec osoby ekspozowanej na skażenie polegająca na:
 - umyciu (przetarciu) odsłoniętych części ciała,
 - usunięciu odzieży skażonej,
 - zastosowaniu ubioru zastępczego.
19. **Dekontaminacji sprzętu** – rozumie się przez to działania mające na celu zminimalizowanie negatywnego oddziaływania czynnika skażającego na sprzęt użyty w działaniach ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

CZĘŚĆ 2. ORGANIZACJA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG – ZAKRES PODSTAWOWY

2.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE RATOWNICTWO CHEMICZNE I EKOLOGICZNE W ZAKRESIE PODSTAWOWYM

Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie podstawowym realizują:

- 1) wszystkie jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej (JRG PSP),
- 2) jednostki ochrony przeciwpożarowej, w tym jednostki OSP włączone do KSRG, które zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji tych zadań według posiadanych możliwości organizacyjno-sprzętowych i wykszolenia,
- 3) inne podmioty ratownicze współpracujące z KSRG, które zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji tych zadań według posiadanych możliwości organizacyjno-sprzętowych i wykszolenia.

Podmioty o których mowa w pkt. 3), powinny spełniać co najmniej wymagania, zarówno szkoleniowe jak i sprzętowe, jakie zostały przewidziane w zakresie podstawowym ratownictwa chemicznego i ekologicznego zapisane w niniejszych „Zasadach”.

Docelowo, zdolność do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym powinny posiadać wszystkie jednostki KSRG.

2.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ JEDNOSTEK

Gotowość operacyjną określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt. 2.3, przez co najmniej 6 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej 2 o kwalifikacjach określonych w pkt. 2.4, wyposażony w sprzęt o standardzie określonym w pkt. 2.5, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

2.3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W ZAKRESIE PODSTAWOWYM

W zakresie podstawowym ratownictwa chemicznego i ekologicznego ratowanie życia, stanowi priorytet w organizacji działań ratowniczych.

Minimalny zakres zadań realizowanych w zakresie podstawowym obejmuje:

1. Rozpoznanie i zabezpieczenie miejsca zdarzenia oraz wyznaczenie strefy zagrożenia.
2. Podjęcie próby identyfikacji zagrożenia – źródło informacji np.: kierowca, konwojent, maszynista, pracownicy zakładu, oznakowanie pojazdów i opakowań, dokumenty przewozowe, dokumentacja techniczno-ruchowa, plany ratownicze itp.
3. Ewakuację poszkodowanych i zagrożonych ludzi oraz zwierząt poza strefę zagrożenia.
4. Ostrzeżenie i alarmowanie o zagrożeniu oraz informowanie o zasadach zachowania się.
5. Przeprowadzenie pomiarów za pomocą dostępnych przyrządów.
6. Ograniczanie skutków wycieku substancji ropopochodnych.
7. Stawianie kurtyn wodnych.
8. Prowadzenie czynności w zakresie dekontaminacji wstępnej ludzi na granicy strefy zagrożenia przy użyciu dostępnego sprzętu zgodnie z zasadami określonymi w **załączniku nr 6** – „Zasady organizacji i prowadzenia dekontaminacji przy wykorzystaniu zestawu dekontaminacyjnego Agencji Rezerw Materiałowych”.
9. Kwalifikowaną pierwszą pomoc poza strefą zagrożenia.
10. Współdziałanie z innymi podmiotami ratowniczymi, w tym z SGR CHEM-EKO lub ZRCHEM.
11. Wykonywanie innych czynności wg posiadanego sprzętu oraz wiedzy, w danym zakresie.

W przypadku jednostek, które nie spełniają standardu wyposażenia w zakresie podstawowym a także OSP oraz innych podmiotów ratowniczych współpracujących z KSRG, które nie zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolności do realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego, pierwszy zastęp przybyły na miejsce zdarzenia realizuje:

1. Określenie warunków zewnętrznych zdarzenia, w tym zjawiska towarzyszące zdarzeniu np.: pożar, wybuch, opary, efekty dźwiękowe, określa stan nasycenia infrastrukturą techniczną, itp.

2. Podejmuje próbę identyfikacji substancji chemicznej – źródło informacji np.: kierowca, konwojent, maszynista, pracownicy zakładu, oznakowanie pojazdów i opakowań, dokumenty przewozowe, dokumentacja techniczno-ruchowa, plany ratownicze, itp.
3. Zabezpiecza miejsce zdarzenia i wyznacza strefę zagrożenia.
4. Ustala liczbę osób poszkodowanych i zagrożonych (bez wchodzenia w strefę zagrożenia).
5. Realizuje co najmniej pierwszą pomoc poza strefą zagrożenia.
6. Ostrzega ludność o zagrożeniu i w razie konieczności prewencyjnie ewakuuje ludzi, zwierzęta i mienie poza strefę zagrożenia.
7. Przekazuje informacje do właściwego Stanowiska Kierowania KM/P PSP.

2.4. WYMAGANIA KWALIFIKACYJNE STRAŻAKÓW I RATOWNIKÓW

1. Działania ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym prowadzą strażacy posiadający umiejętności w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego nabyte w ramach szkolenia kwalifikacyjnego i utrwalane w ramach doskonalenia zawodowego.
2. Członkowie jednostek OSP deklarujący gotowość do realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego, powinni nabyć umiejętności w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego w ramach systemu szkolenia członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych.
3. Szkolenia powinny zapewnić uzyskanie kwalifikacji do prowadzenia czynności z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy w liczbie niezbędnej do zachowania ciągłości działań ratowniczych.

2.5. MINIMALNY STANDARD WYPOSAŻENIA JEDNOSTKI W ZAKRESIE PODSTAWOWYM

Wymagane minimum wyposażenia w sprzęt do realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym zawiera **załącznik nr 2**.

Sprzęt stosowany do zakresu podstawowego musi być na bieżąco legalizowany zgodnie z zaleceniami producenta.

Poza wymaganiami zawartymi w załączniku zaleca się posiadanie dodatkowych przyrządów pomiarowych umożliwiających pomiar stężenia innych gazów toksycznych wg. potrzeb wynikających z analizy zagrożeń w obszarze chronionym.

2.6. PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACYJNE

1. Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie podstawowym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant powiatowy lub miejski PSP, uwzględniając współpracę z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zobowiązanymi do prowadzenia działań ratowniczych.
2. Proces organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa w załączniku Nr 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG.
3. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego powinny zawierać plany ratownicze powiatu.
4. Dla każdej jednostki przygotowanej do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego ustala się obszar chroniony, zdefiniowany jako strefa, w której ta jednostka podejmie działanie ratownicze w możliwie najkrótszym czasie.
5. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych (załącznik nr 4) powinny zostać zawarte w powiatowym planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego.
6. Planowana liczba i rozmieszczenie jednostek zdolnych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym na terenie powiatu powinna uwzględniać:
 - a) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w Załączniku Nr 1 do rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG,
 - b) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w ostatnich 10 latach,
 - c) lokalizację oraz gotowość operacyjną specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno-ekologicznego KSRG,
 - d) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych deklarujących gotowość do realizacji zadań ratownictwa chemicznego,
 - e) zasięgi obszarów chronionych takich samych jednostek w sąsiednich powiatach,
 - f) zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie podstawowym na terytorium powiatu, obejmującym co najmniej:
 - 80 % populacji zamieszkałej w powiecie,
 - 80 % powierzchni całkowitej powiatu,

- 100 % Zakładów Dużego Ryzyka (ZDR) i Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR) oraz zakładów stwarzających zagrożenie poza swoim terenem (tzw. zakładów podprogowych).

maksymalnie w czasie:

- 15 min. dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
- 20 min. dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
- 25 min. dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia

z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.

7. Plany ratownicze powiatów oraz powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego powinny uwzględniać potencjał ratowniczy innych powiatów i muszą być uzgodnione z właściwym komendantem wojewódzkim PSP.

2.7. ZASADY DYSPONOWANIA

1. Dysponowanie sił i środków w zakresie podstawowym ratownictwa chemicznego i ekologicznego następuje zgodnie z procedurami dysponowania, każdorazowo do zdarzenia chemicznego i ekologicznego oraz do zdarzenia mogącego mieć domniemany charakter chemiczny lub ekologiczny.
2. Odpowiednie stanowiska kierowania dysponują do zdarzenia chemicznego JRG PSP lub jednostki które zadeklarowały w swojej gotowości operacyjnej zdolność do realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

CZĘŚĆ 3. ORGANIZACJA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG – ZAKRES SPECJALISTYCZNY

3.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE ZADANIA W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM

Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie specjalistycznym działań chemicznych w KSRG realizują:

Specjalistyczne Grupy Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego, w skrócie „**SGR CHEM-EKO**” organizowane przez właściwych kierowników jednostek włączonych do KSRG, które zadeklarowały gotowość operacyjną do realizacji zadań SGR CHEM-EKO oraz spełniają poniższe standardy gotowości, wyszkolenia i wyposażenia.

Jednostki Ratownictwa Chemicznego – innych podmiotów współpracujących z KSRG, organizowane i utrzymywane przez właściwych kierowników tych jednostek, które zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji tych zadań według posiadanych możliwości organizacyjno-sprzętowych i wyszkolenia. Podmioty te, powinny spełniać co najmniej wymagania, zarówno szkoleniowe jak i sprzętowe, jakie zostały przewidziane dla zakresu specjalistycznego ratownictwa chemicznego i ekologicznego zapisane w niniejszych „Zasadach”.

Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie **rozpoznania specjalnego** realizują:

Zastępy Rozpoznania Chemicznego (ZRCHEM) organizowane przez właściwych kierowników jednostek włączonych do KSRG, które zadeklarowały gotowość operacyjną do realizacji zadań pozwalających realizować czynności rozpoznawcze w zakresie ratownictwa chemicznego w systemie całodobowym i całorocznym.

W zależności od możliwości realizowania zadań ratowniczych, liczebności dostępnych strażaków lub ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, SGR CHEM-EKO utrzymują gotowość operacyjną poziomu A lub B lub C.

Utrzymywanie gotowości określonego poziomu wymaga spełnienia wszystkich standardów w zakresie: realizowanych zadań ratowniczych, liczebności dostępnych strażaków lub ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, określonych dla danego poziomu.

3.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ SGR CHEM-EKO

Za gotowość operacyjną specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno-ekologicznego i zastępów rozpoznania chemicznego odpowiadają właściwi komendanci powiatowi lub miejscy PSP.

3.2.A. Dla poziomu gotowości A:

Gotowość operacyjną poziomu A określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt. 3.3.A, przez ZRCHEM liczący co najmniej 3 ratowników chemicznych o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt. 3.4.A, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt. 3.5.A, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

3.2.B. Dla poziomu gotowości B:

Gotowość operacyjną poziomu B określa się jako zdolność do prowadzenia działań, polegających na samodzielnym wykonywaniu specjalistycznych czynności ratowniczych określonych w pkt. 3.3. B, przez co najmniej 8 ratowników chemicznych w czasie 1 godziny, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania. Minimalne kwalifikacje strażaków lub ratowników określone zostały w pkt. 3.4. B a standard sprzętu w pkt. 3.5. B.

3.2.C. Dla poziomu gotowości C:

Gotowość operacyjną poziomu C określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt. 3.3. C, przez co najmniej 12 ratowników chemicznych o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt. 3.4. C, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt.3.5.C, przy zachowaniu czasu alarmowania **nie dłuższym niż 30 min.**

3.3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM.

W zakresie specjalistycznym czynności ratownicze obejmują w szczególności:

3.3.A. Dla poziomu gotowości A:

Działania ratownicze w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmują w szczególności:

- 1) Identyfikację substancji chemicznych stwarzających zagrożenie, poprzez stosowanie specjalistycznych technik analitycznych, w szczególności:
 - a) wykrywanie substancji niebezpiecznych,
 - b) pomiary wartości stężeń i natężeń czynników niebezpiecznych,
 - c) pobieranie do analizy i analizowanie próbek stałych, ciekłych i gazowych,
 - d) wykrywanie zagrożeń biologicznych metodą szybkich testów,
 - e) wykrywanie zagrożeń radiacyjnych,
- 2) Weryfikację strefy zagrożenia,
- 3) Ocenę konieczności zadysponowania SGR CHEM-EKO poziomu B lub C,

- 4) Ewakuację ludzi ze strefy zagrożenia, jeżeli pozwala na to posiadane wyposażenie,
- 5) Włączanie lub wyłączanie instalacji, urządzeń i mediów mających wpływ na bezpieczeństwo zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz na bezpieczeństwo strażaków lub ratowników, z wykorzystaniem zaworów lub bezpieczników będących na instalacji użytkowej objętego działaniem ratowniczym, jeżeli pozwala na to posiadane wyposażenie,
- 6) Wspomaganie działań ratowniczych i doradztwo z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego dla innych dziedzin ratownictwa.

3.3.B. Dla poziomu gotowości B:

Działania ratownicze w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmują w szczególności:

- 1) Zadania określone dla ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym,
- 2) Rozpoznanie i identyfikację zagrożenia,
- 3) Zabezpieczenie strefy działań ratowniczych, w tym wyznaczenie i oznakowanie strefy zagrożenia,
- 4) Włączanie lub wyłączanie instalacji, urządzeń i mediów mających wpływ na bezpieczeństwo zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz na bezpieczeństwo strażaków lub ratowników, z wykorzystaniem zaworów lub bezpieczników będących na instalacji użytkowej objętego działaniem ratowniczym,
- 5) Priorytetowe wykonanie czynności umożliwiających:
 - a) dotarcie i wykonanie dostępu do zagrożonych lub poszkodowanych osób, ich ewakuację poza strefę zagrożenia oraz udzielenie im kwalifikowanej pierwszej pomocy,
 - b) przygotowanie dróg ewakuacji zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz strażaków lub ratowników,
 - c) zapewnienie bezpieczeństwa zagrożonym lub poszkodowanym osobom oraz ratownikom,
 - d) ewakuację i ratowanie osób, a następnie zwierząt oraz ratowanie środowiska i mienia przed skutkami bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez substancje niebezpieczne,
- 6) Ocenę rozmiarów zagrożenia i prognozowanie jego rozwoju,
- 7) Likwidację, ograniczenie lub zwiększenie strefy zagrożenia,
- 8) Przemieszczanie niewielkich ilości substancji niebezpiecznych,

- 9) Dostosowanie sprzętu i technik ratowniczych do miejsca zdarzenia i rodzaju substancji niebezpiecznej w celu ograniczenia skutków wycieku, parowania lub emisji substancji niebezpiecznej,
- 10) Stawianie zapór na zbiornikach, ciekach lub akwenach zagrożonych skutkami rozlania substancji niebezpiecznych,
- 11) Związywanie lub neutralizacja substancji niebezpiecznych,
- 12) Zabezpieczenie terenu objętego wyciekiem substancji niebezpiecznej,
- 13) Ocenę rozmiarów powstałego zdarzenia,
- 14) Prowadzenie czynności z zakresu dekontaminacji wstępnej we współdziałaniu z innymi podmiotami.

3.3.C. Dla poziomu gotowości C:

Działania ratownicze w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmują w szczególności:

- 1) Zadania określone dla ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym,
- 2) Zadania określone dla ratownictwa chemicznego i ekologicznego dla poziomu gotowości B,
- 3) Przemieszczanie znacznych ilości substancji niebezpiecznych,
- 4) Wykonywanie skomplikowanych działań chemicznych,
- 5) Podejmowanie działań ratowniczych podczas zdarzeń o znacznych rozmiarach,
- 6) Wsparcie działań SGR CHEM-EKO poziomu gotowości A i B.

3.4. STANDARD KWALIFIKACJI I LICZEBNOŚCI STRAŻAKÓW I RATOWNIKÓW SGR CHEM-EKO.

- 1) Realizując zadania z zakresu specjalistycznego wymagane są co najmniej kwalifikacje w zawodach strażaka uzupełnione szkoleniem specjalistycznym z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego, technika pożarnictwa lub inżyniera pożarnictwa.
- 2) Strażacy i ratownicy KSRG, powinni posiadać następujące kwalifikacje i aktualne uprawnienia:
 - a) do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie grupy,

- b) do prowadzenia czynności ratowniczych w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy.
- 3) Dowódcy i wybrani ratownicy chemiczni z grup powinni dodatkowo posiadać przeszkolenie z zakresu co najmniej:
- zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych i nuklearnych (zagrożeń CBRN),
 - ochrony radiologicznej – zakres szkolenia stanowi **załącznik nr 7**,
 - transportu i magazynowania towarów niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań – zakres szkolenia stanowi **załącznik nr 7**,
 - materiałów wybuchowych,
 - innej tematyki przydatnej na danym obszarze działania.

Strażacy i ratownicy KSRG kwalifikacje nabywają w ramach szkolenia kwalifikacyjnego PSP, oraz w ramach kursów i szkoleń specjalistycznych organizowanych przez szkoły i ośrodki szkolenia PSP a także inne ośrodki szkoleniowe w zakresie szkolenia specjalistycznego.

3.4.A. Dla poziomu gotowości A:

SGR CHEM-EKO poziomu gotowości A (ZRCHEM) powinna:

składać się z co najmniej 18 strażaków lub ratowników i dowódcy grupy o kwalifikacjach, o których mowa w pkt. 3.4, w tym co najmniej:

- a) 18 ratowników chemicznych,
- b) 6 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- c) 6 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,
- d) 6 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- e) 6 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania towarów niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,
- f) 12 ratowników chemicznych z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- g) 6 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy,

i być zorganizowana tak, aby:

zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.A przez co najmniej 3 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej:

- a) 3 ratowników chemicznych,
- b) 1 ratownik chemiczny z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,
- c) 1 ratownik chemiczny z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- d) 1 ratownik chemiczny z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- e) 1 ratownik chemiczny z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania towarów niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,
- f) 2 ratowników chemicznych z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- g) 1 ratownik chemiczny z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

3.4.B. Dla poziomu gotowości B:

SGR CHEM - EKO poziomu gotowości B powinna:

składać się z co najmniej 48 strażaków lub ratowników i dowódcy grupy o kwalifikacjach, o których mowa w pkt. 3.4, w tym co najmniej:

- a) 48 ratowników chemicznych,
- b) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- c) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- d) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania substancji niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,
- e) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,
- f) 48 ratowników chemicznych z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,

- g) 18 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy,

i być tak zorganizowana tak, aby:

zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.B przez co najmniej 8 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej:

- a) 8 ratowników chemicznych,
- b) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- c) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- d) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu towarów niebezpiecznych,
- e) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania substancji niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,
- f) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,
- g) 8 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- h) 3 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

Skład grupy powinni uzupełniać strażacy lub ratownicy obsługujący sprzęt logistyczny i pomocniczy.

3.4.C. Dla poziomu gotowości C:

SGR CHEM-EKO poziomu gotowości C powinna:

składać się z co najmniej 72 strażaków lub ratowników i dowódcy grupy o kwalifikacjach, o których mowa w pkt. 3.4, w tym co najmniej:

- a) 72 ratowników chemicznych,
- b) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- c) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,

- d) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania substancji niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,
- e) 12 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,
- f) 72 ratowników chemicznych z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- g) 18 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

i być zorganizowana tak, aby:

zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.B przez co najmniej 12 strażaków lub ratowników , w tym co najmniej:

- a) 12 ratowników chemicznych,
- b) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- c) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- d) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania substancji niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,
- e) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu towarów niebezpiecznych,
- f) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych.
- g) 12 ratowników chemicznych z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- h) 3 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

Skład grupy powinni uzupełniać strażacy lub ratownicy obsługujący sprzęt logistyczny i pomocniczy.

Jeżeli liczba strażaków lub ratowników w grupie jest wystarczająca do spełnienia warunków gotowości operacyjnej, grupa nie musi spełniać warunku liczebności nominalnej.

3.5 STANDARD WYPOSAŻENIA MINIMALNEGO.

W zakresie specjalistycznym standard wyposażenia minimalnego obejmuje:

3.5.A. Dla poziomu gotowości A:

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego dla poziomu gotowości A w zakresie działań specjalistycznych zawarte są w **załączniku nr 3**.

3.5.B. Dla poziomu gotowości B:

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego dla SGR CHEM-EKO poziomu gotowości B w zakresie działań specjalistycznych zawarte są w **załączniku nr 3**.

3.5.C. Dla poziomu gotowości C:

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego dla SGR CHEM-EKO poziomu gotowości C w zakresie działań specjalistycznych zawarte są w **załączniku nr 3**.

Sprzęt stosowany do zakresu specjalistycznego musi być na bieżąco konserwowany i legalizowany zgodnie z zaleceniami producenta.

Niewielkie różnice pomiędzy minimalnym normatywem wyposażenia, stanem rzeczywistym nie powodują dyskwalifikacji grupy specjalistycznej.

3.6 PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA RATOWNICTWA SPECJALISTYCZNEGO.

3.6.1. Zasady organizacji Specjalistycznych Grup Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego

- 1) Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie specjalistycznym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant wojewódzki PSP, uwzględniając współpracę z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zobowiązanymi do prowadzenia działań ratowniczych.
- 2) Proces organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa w załączniku Nr 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG.
- 3) Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych

czynności ratowniczych (**załącznik nr 5**) powinny zostać zawarte w wojewódzkim planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego.

- 4) Planowana liczba i rozmieszczenie SGR CHEM-EKO zdolnych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa, powinny uwzględniać:
- a) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w Załączniku Nr 1 do rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG,
 - b) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w ostatnich 10 latach,
 - c) lokalizację, gotowość operacyjną oraz zasięgi obszarów chronionych innych specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno-ekologicznego KSRG w sąsiednich województwach,
 - d) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych,
 - e) zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym na terytorium województwa, obejmującym co najmniej:
 - 80 % populacji zamieszkałej w województwie,
 - 80 % powierzchni zurbanizowanej województwa,
 - 100 % Zakładów Dużego Ryzyka (ZDR) i Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR) oraz zakładów stwarzających zagrożenie poza swoim terenem (tzw. zakładów podprogowych).
- dla poziomu gotowości A - maksymalnie w czasie:
- 60 min. dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
 - 120 min. dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
 - 120 min. dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia,
- dla poziomu gotowości B - maksymalnie w czasie:
- 30 min. dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
 - 60 min. dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
 - 90 min. dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia,
- dla poziomu gotowości C - maksymalnie w czasie:
- 75 min. dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
 - 120 min. dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
 - 150 min. dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia,
- z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.

- 5) Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania SGR CHEM-EKO do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego powinny zawierać wojewódzki i powiatowe plany ratownicze.
- 6) SGR CHEM-EKO tworzą i utrzymują właściwi komendanci PSP na podstawie wojewódzkiego planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego.
- 7) Właściwy komendant wojewódzki PSP uczestniczy w procesie tworzenia i utrzymania gotowości SGR CHEM-EKO utworzonych na bazie jednostek włączonych do KSRG oraz podejmuje działania zapewniające właściwe wyposażenie i wyszkolenie członków tych grup.
- 8) SGR CHEM-EKO poziomu gotowości C może zostać utworzona na bazie jednej komendy powiatowej PSP (dwóch jednostek PSP).
- 9) Każda SGR CHEM-EKO na terenie województwa ma określony w szczególności:
 - a) plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej,
 - b) obszar chroniony zdefiniowany jako strefa, w której ta SGR CHEM-EKO podejmie działanie ratownicze w najkrótszym czasie, uzgodniony z właściwymi komendantami powiatowymi i wojewódzkimi PSP.
- 10) Każda SGR CHEM-EKO powinna mieć zapewnione miejsce oraz środki do przeprowadzenia dekontaminacji sprzętu.
- 11) Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGR CHEM-EKO winien zawierać w szczególności:
 - a) miejsce stacjonowania (rejon koncentracji) i strukturę organizacyjną danej SGR CHEM-EKO, pozwalające na jej dysponowanie i realizację działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym,
 - b) 3-letni harmonogram szkoleń, w oparciu o wymogi kwalifikacyjne przyjęte w KSRG,
 - c) harmonogram zakupów sprzętu ratowniczego na poszczególnych etapach budowy danej SGR CHEM-EKO wraz ze wskazaniem koordynatora tego przedsięwzięcia, a także źródeł finansowania,
 - d) szczegółowe zasady alarmowania i dysponowania grupy a jeśli to konieczne, szczegółowe warunki podejmowania działań ratowniczych,
 - e) przygotowanie rocznego planu doskonalenia SGR CHEM-EKO, stanowiącego element planu doskonalenia jednostki ochrony przeciwpożarowej, w strukturze, w której ta grupa funkcjonuje,
 - f) dokumentację włączenia SGR CHEM-EKO do KSRG – w przypadku, gdy SGR CHEM-EKO należy do jednostki ochrony przeciwpożarowej spoza PSP,
 - g) wykaz członków grupy z ich kwalifikacjami i uprawnieniami,
 - h) wykaz sprzętu wymagającego legalizacji i okresowych przeglądów.

Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGR CHEM-EKO musi być uzgodniony z właściwymi komendantami powiatowymi/miejskimi PSP tworzącymi SGR CHEM-EKO.

- 12) Właściwy dla miejsca stacjonowania SGR CHEM-EKO komendant wojewódzki PSP, w procesie tworzenia grupy:
 - a) wyznacza, na wniosek komendanta powiatowego tworzącego grupę, dowódcę spośród ratowników chemicznych o których mowa w pkt. 3.4, dodatkowo posiadających co najmniej 5-letni staż w SGR CHEM-EKO. Dopuszcza się czasowe odstępstwo od tego wymogu dla nowotworzonych SGR CHEM-EKO,
 - b) wyznacza termin wprowadzenia SGR CHEM-EKO do podziału bojowego i uruchomienia jej funkcjonowania w KSRG oraz realizowania działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym,
 - c) ustala zasady monitorowania gotowości operacyjnej SGR CHEM-EKO,
 - d) zapewnia aktualizację wojewódzkiego i powiatowych planów ratowniczych, w szczególności w zakresie zasad dysponowania do działań sił i środków KSRG oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej,
 - e) zapewnia aktualizację dokumentacji organizacji odwodu operacyjnego.
- 13) W przypadku powołania SGR CHEM-EKO na potrzeby KSRG, z jednostki ochrony przeciwpożarowej innej niż PSP, winny być zachowane zasady określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 września 1998 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz spełnione zapisy zawarte w niniejszych „Zasadach”.
- 14) Właściwy komendant wojewódzki PSP może wnioskować do Komendanta Głównego PSP o włączenie utworzonych SGR CHEM-EKO do działań poza granicami kraju.
- 15) Komendant Główny PSP może na wniosek Komendanta Wojewódzkiego PSP w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na odstępstwo od Zasad organizacji Specjalistycznych Grup Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego.

3.6.2. Zasady dysponowania Specjalistycznych Grup Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego

1. Właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP wszystkich szczebli codziennie analizują gotowość operacyjną SGR CHEM-EKO w województwie oraz miejsca ich stacjonowania i obszary chronione.
2. SGR CHEM-EKO poziomu gotowości A (ZRCHEM) powinno się dysponować w celu przeprowadzenia szczegółowego rozpoznania sytuacji zagrożenia chemicznego oraz wspomaganie w procesie wypracowania decyzji działań

ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym i specjalistycznym.

3. SGR CHEM-EKO zobligowana jest do podjęcia interwencji niezwłocznie po zadysponowaniu i przybyciu na miejsce zdarzenia zgodnie z utrzymywanym poziomem gotowości.
4. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGR CHEM-EKO każdorazowo określa jej skład potrzebny do wykonania zadania.
5. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGR CHEM-EKO może każdorazowo powiększyć jej skład potrzebny do wykonania zadań lub polecić zadysponowanie kolejnej grupy.
6. Na terenie własnego powiatu SGR CHEM-EKO dysponowana jest przez stanowisko kierowania komendanta powiatowego/miejskiego PSP, natomiast w przypadku dysponowania do zdarzenia poza własny powiat, w tym w granicach własnego obszaru chronionego, przez stanowisko kierowania komendanta wojewódzkiego PSP.
7. Dysponowanie SGR CHEM-EKO poza granice własnego województwa każdorazowo odbywa się poprzez stanowisko kierowania Komendanta Głównego PSP na wniosek stanowiska kierowania komendanta wojewódzkiego PSP z terenu, na którym doszło do nagłego lub nadzwyczajnego zagrożenia.
8. W procesie organizowania działań ratowniczych, o których mowa w pkt. 10, podstawowe i specjalistyczne czynności ratownicze muszą być skoordynowane z działaniami innych podmiotów ratowniczych i służbami (w zależności od ich aktualnej gotowości operacyjnej), przez:
 - a) właściwe terytorialnie stanowisko kierowania PSP,
 - b) Kierującego Działaniami Ratowniczymi – na miejscu zdarzenia.
9. Kierujący Działaniami Ratowniczymi powinien zapewnić niezbędne warunki do podjęcia działań przez SGR CHEM-EKO.
10. Dysponowanie SGR CHEM-EKO do działań innych niż ratownicze i szkoleniowo-treningowe wymaga zgody Komendanta Powiatowego/Miejskiego, Komendanta Szkoły PSP lub Komendanta Wojewódzkiego PSP.

CZĘŚĆ 4.

ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG

1. Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w KSRG organizują właściwi terytorialnie komendanci PSP, w oparciu o plany ratownicze oraz plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, uwzględniając współpracę z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zobowiązanymi do prowadzenia działań ratowniczych.
2. Planowanie przedsięwzięć na potrzeby rozwoju ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG, poprzedzone jest oceną wniosków, wynikających z analizy zagrożeń i ryzyka dokonanej zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Właściwego do Spraw Wewnętrznych w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego, a także z analizy zabezpieczenia operacyjnego podległego obszaru oraz sieci wszystkich podmiotów ratowniczych, zdolnych do realizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
3. Komendanci powiatowi/miejscy PSP sporządzają powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
4. Komendanci powiatowi/miejscy PSP sporządzają plany ratownicze powiatu, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
5. Plany powiatowe rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze powiatu muszą być uzgodnione z komendantem wojewódzkim PSP.
6. Komendanci wojewódzcy PSP sporządzają wojewódzkie plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
7. Komendanci wojewódzcy PSP sporządzają plany ratownicze województwa, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
8. Plany wojewódzkie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze województw muszą być uzgodnione z Komendantem Głównym PSP.
9. Komendant Główny PSP sporządza krajowy plan rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w którym uwzględnia zadania ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
10. Plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze podlegają aktualizacji przez właściwych komendantów PSP co najmniej raz w roku.
11. Nadzór nad realizacją ustaleń planów sprawują właściwi komendanci PSP.

12. Komendant powiatowy/miejski PSP przystępując do aktualizacji planów powiatowych, analizuje specyfikę obszaru chronionego poszczególnych jednostek ochrony przeciwpożarowej, wskazuje rodzaje zagrożeń o najwyższym poziomie, jak również obiekty i tereny charakterystyczne, wymagające użycia dużej ilości sił i środków ratowniczych lub zastosowania specjalistycznego sprzętu oraz technik, a także dostosowuje zasady dysponowania do działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego do aktualnej gotowości operacyjnej podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
13. Komendant wojewódzki PSP uwzględnia w planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego wnioski komendantów powiatowych w tym zakresie oraz analizuje zasadność tworzenia w PSP SGR CHEM-EKO lub włączenia do KSRG innych podmiotów ratowniczych tworzących te grupy.
14. Właściwi komendanci PSP prowadzą monitoring bieżącej gotowości operacyjnej jednostek oraz SGR CHEM-EKO.
15. Komendant Wojewódzki PSP wyznacza wojewódzkiego koordynatora PSP ds. ratownictwa chemicznego i ekologicznego, do koordynacji zadań z zakresu planowania i organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego na obszarze województwa oraz do nadzoru nad realizacją tych zadań we współpracy z właściwym koordynatorem z poziomu:
 - a) KCKRIOL KG PSP – w zakresie planowania i organizacji ratownictwa,
 - b) Biura Szkolenia KG PSP – w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego,
 - c) Biura Logistyki KG PSP – w zakresie zakupów sprzętu i utrzymania gotowości wyposażenia.

CZĘŚĆ 5. OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

5.1. DZIAŁANIA RATOWNICZE W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

Działania w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym i specjalistycznym powinny być realizowane z zachowaniem reguł bezpieczeństwa określonych w aktualnych przepisach dotyczących BHP.

5.1.1. STANDARDY BEZPIECZEŃSTWA W RATOWNICTWIE CHEMICZNYM I EKOLOGICZNYM.

Elementarne zasady bezpieczeństwa strażaków lub ratowników.

- 1) **ZASADA I** – Na etapie dojazdu do miejsca zdarzenia oraz wstępnego ustawienia pojazdów ratowniczych stosować poniższe zasady:
 - a) w miarę możliwości dojechać do miejsca zdarzenia oraz ustawić pojazdy z wiatrem oraz w górnych partiach terenu,
 - b) przestrzegać minimalnej odległości od miejsca zdarzenia:
 - dla gazów oraz dla substancji, przedmiotów lub obiektów tworzących zagrożenie wybuchem – nie mniej niż 150 m,
 - dla substancji, przedmiotów lub obiektów tworzących zagrożenie promieniowaniem jonizującym – nie mniej niż wstępny promień strefy awaryjnej określony w „Zasadach postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego” (**załącznik nr 8**),
 - dla pozostałych substancji, przedmiotów lub obiektów tworzących zagrożenie – nie mniej niż 50 m,
 - c) w przypadku dokładniejszego rozpoznania okoliczności zdarzenia, lub określenia wielkości strefy przyrządami pomiarowymi, lub przeprowadzenia analizy substancji niebezpiecznej, minimalna odległość określona w ppkt. b) może zostać zmieniona,
 - d) zapewnić możliwość wycofania sił i środków,
 - e) uwzględniać warunki meteorologiczne (temperaturę, opady, wyładowania atmosferyczne i inne),
 - f) uwzględniać dynamikę sytuacji,
 - g) uwzględniać, obecną infrastrukturę, ukształtowanie oraz inne właściwości terenu,
- 2) **ZASADA II** – stosować odpowiedni sprzęt ochrony osobistej strażaków lub ratowników, adekwatny do zagrożenia i okoliczności zdarzenia. Dobór sprzętu powinien uwzględniać m.in.:
 - a) stężenia wybuchowe, tlenu oraz substancji toksycznych w otoczeniu,
 - b) właściwości substancji niebezpiecznej,

- c) odporność chemiczną sprzętu,
- 3) **ZASADA III** – rozpoznać substancję chemiczną i miejsce zdarzenia oraz wyznaczyć strefę zagrożenia (stosować dostępne przyrządy wykrywcze i pomiarowe).
- 4) **ZASADA IV** – stosować absolutne pierwszeństwo działań dla ratowania zagrożonych ludzi.
- 5) **ZASADA V** – bezpieczeństwo strażaków lub ratowników:
- a) działania w strefie zagrożenia muszą być prowadzone przez minimum 2 strażaków lub ratowników,
 - b) strażacy lub ratownicy pracujący w strefie zagrożenia muszą być asekurowani minimum przez dwóch ratowników wyposażonych w sprzęt ochronny o takim samym stopniu zabezpieczenia, jak ratownicy pracujący w strefie,
 - c) należy utrzymywać łączność z ratownikami pozostającymi w strefie I i pozostającymi w asekuracji,
 - d) należy kontrolować czas przebywania strażaków lub ratowników w strefie zagrożenia,
 - e) unikać wprowadzania nadmiernej ilości strażaków lub ratowników do strefy bezpośredniego zagrożenia,
 - f) w razie potrzeby przed wejściem strażaków lub ratowników do strefy należy przygotować obszar dekontaminacji wstępnej strażaków i ratowników.
- 6) **ZASADA VI** – bezpośrednie działania ratownicze w strefie zagrożenia mogą prowadzić odpowiednio przeszkoleni ratownicy.
- 7) **ZASADA VII** – zdarzenie chemiczne może nagle zmienić swój charakter (pożar, wybuch, niebezpieczna reakcja), należy bezwzględnie przestrzegać „reguły 10 minut”, tj. w procesie decyzyjnym należy przewidywać rozwój sytuacji z wyprzedzeniem 10 minut.
- 8) **ZASADA VIII** – należy zwracać uwagę na otoczenie i zjawiska towarzyszące akcji ratowniczej, ponieważ mogą one powodować dodatkowe zagrożenia.
- 9) **ZASADA IX** – unikać zbędnej kontaminacji strażaków lub ratowników podczas działań oraz zwracać szczególną uwagę na możliwość wystąpienia kontaminacji wtórnej. Dekontaminację organizować wg. potrzeb.
- 10) **ZASADA X** – bezwzględnie przestrzegać zabezpieczenia medycznego działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

Kierujący działaniem ratowniczym może odstąpić w trakcie działania ratowniczego od zasad uznanych powszechnie za bezpieczne, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

5.2. ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO.

Zasady organizacji działań ratowniczych na miejscu zdarzenia:

- 1) Do zadań Komendanta Miejskiego/Powiatowego PSP lub osoby przez niego wyznaczonej, na obszarze powiatu, którego będą prowadzone działania z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego przez SGR CHEM-EKO oraz inne siły i środki ratownicze, należy:
 - a) przejęcie kierowania działaniami ratowniczymi,
 - b) zorganizowanie Punktu Przyjęcia Sił i Środków,
 - c) przekazanie własnej oceny sytuacji oraz niezbędnej dokumentacji dowódcy SGR CHEM-EKO,
 - d) podzielenie akcji na odcinki bojowe i wyznaczenie na dowódcę odcinka w którym realizowana jest bezpośrednia likwidacja zagrożenia chemicznego – dowódcę SGR CHEM-EKO lub ZRCHEM,
 - e) ewentualne powołanie sztabu akcji,
 - f) zapewnienie współpracy ze specjalistami będącymi w wykazie planu ratowniczego powiatu lub województwa,
 - g) zapewnienie łączności dowodzenia i współdziałania, w tym zapewnienie co najmniej dwóch niezależnych kanałów dla SGR CHEM-EKO,
 - h) rozwinięcie zaplecza logistycznego akcji oraz zapewnienie neutralizatorów, sorbentów i innych środków.
- 2) Organizacja łączności na terenie akcji ratownictwa chemiczno-ekologicznego.
 - a) Sprzęt łączności do prowadzenia działań ratowniczych – radiotelefony nasobne spełniające wymagania do pracy w sieciach radiowych PSP, wyposażone w akcesoria umożliwiające pracę w ubraniach gazoszczelnych.
 - b) Wyznaczenie 2 kanałów radiowych ratowniczo-gaśniczych (KRG):
 - pierwszy kanał przeznaczony tylko dla ratowników chemicznych pracujących w strefie I oraz pary asekuracyjnej,
 - drugi kanał przeznaczony dla pozostałych strażaków lub ratowników pracujących w strefie II.
 - c) Ustalenie kryptonimów (sygnałów) dla osób funkcyjnych.
 - d) Sprawdzenie łączności.
 - e) Za organizację łączności i za jej utrzymanie w relacji miejsce prowadzonych działań – Stanowisko Kierowania Komendanta Miejskiego/Powiatowego (Powiatowe /Miejskie Stanowisko Kierowania) PSP odpowiedzialny jest KDR.
 - f) Organizacja łączności, w tym prowadzenie korespondencji realizowane jest zgodnie z zasadami określonymi w „Instrukcji w sprawie organizacji łączności w sieciach UKF Państwowej Straży Pożarnej”, stanowiącej

załącznik do Rozkazu Komendanta Głównego PSP z dnia 9 czerwca 2009 r.

- 3) Zakończenie działań ratowniczych.
 - a) Zakończenie działań ratowniczych SGR CHEM-EKO może nastąpić w momencie likwidacji bezpośredniego zagrożenia stwarzanego przez substancje chemiczne.
 - b) Dowódca SGR CHEM-EKO z działań prowadzonych przez SGR CHEM-EKO sporządza „Informację o działaniach ratowniczych prowadzonych przez specjalistyczną grupę ratownictwa chemiczno-ekologicznego”, (zgodnie z rozporządzeniem MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego) i przekazuje ją kierującemu działaniem ratowniczym.
 - c) Decyzję o zakończeniu całej akcji ratowniczej podejmuje kierujący działaniem ratowniczym.
 - d) Teren prowadzonych działań ratowniczych, obiekt lub mienie, należy przekazać właścicielowi, zarządcy, użytkownikowi lub przedstawicielowi organu administracji rządowej lub samorządu terytorialnego albo Policji lub straży gminnej (miejskiej). Przekazanie następuje na podstawie stosownej dokumentacji ujętej w Rozporządzeniu MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego – „Potwierdzenie przekazania terenu, obiektu lub mienia objętego działaniem ratowniczym”.

5.3. ZADANIA RATOWNIKÓW CHEMICZNYCH SPECJALISTYCZNEJ GRUPY RATOWNICTWA CHEMICZNO-EKOLOGICZNEGO

- 1) Dowódca SGR CHEM-EKO – organizuje i nadzoruje pracę grupy.
- 2) Meldunkowy – sprawuje nadzór nad bezpieczną organizacją działań, poprzez między innymi:
 - a) wprowadzanie na polecenie dowódcy ratowników chemicznych w strefę zagrożenia, oraz kontrolowanie czasu pracy strażaków lub ratowników w strefie I,
 - b) utrzymywanie łączności ze strażakami lub ratownikami w strefie I,
 - c) dokumentowanie przebiegu akcji.
- 3) Pomiarowi, między innymi: dokonują czynności pomiarowych, interpretacji otrzymanych wyników oraz wspomagania rozpoznania i procesów decyzyjnych.
- 4) Ratownicy chemiczni, między innymi: dokonują czynności ratowniczych, technicznych i wspomagających pracę pomiarowych oraz asekurują ratowników chemicznych w strefie gorącej.

- 5) Kierowcy, między innymi: odpowiadają za gospodarkę techniczno-sprzętową na miejscu działań oraz wspomagają pracę ratowników chemicznych.

W ramach funkcjonowania SGR CHEM-EKO zapewnia się wymiennosc funkcji wg posiadanych kwalifikacji oraz aktualnych potrzeb.

5.4. ZASADY KIEROWANIA DZIAŁANAMI RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

Dowódca SGR CHEM-EKO w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego powinien przestrzegać następujących zasad:

- 1) jednoosobowego kierowania działaniami ratowniczymi SGR CHEM-EKO,
- 2) organizowania pracy grupy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa, każdorazowo określając skład potrzebny do wykonania zadania.
- 3) dążenia do możliwie wyczerpującego i precyzyjnego rozpoznania sytuacji.
- 4) określenia sygnału natychmiastowej ewakuacji dla ratowników chemicznych ze strefy zagrożenia,
- 5) stosowania pierwszeństwa dla ratowania ludzi i zapewnienia im kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- 6) dostosowania decyzji i działań do zmieniających się warunków,
- 7) określenia niezbędnego zakresu działań ratowniczych oraz dostosowania sił i środków do ich realizacji,
- 8) przestrzegania bezpiecznej pracy ratowników chemicznych, szczególnie poprzez rejestrację czasu pobytu w strefie zagrożenia oraz stosowanie odpowiednich zabezpieczeń i asekuracji.

5.5. ODTWORZENIE GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ SGR CHEM-EKO

Po powrocie do siedziby należy:

- 1) przeprowadzić dekontaminację ostateczną sprzętu użytego w działaniach ratowniczych,
- 2) uzupełnić środki i sprawdzić sprzęt,
- 3) po użyciu przeprowadzić badania szczelności ubrań gazoszczelnych,
- 4) w razie konieczności przeprowadzić kalibrację urządzeń pomiarowych.

5.6. WSPÓŁDZIAŁANIE ZE SPECJALISTYCZNYMI GRUPAMI RATOWNICTWA CHEMICZNO-EKOLOGICZNEGO

W przypadku współdziałania dwóch lub więcej specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno-ekologicznego działaniami z zakresu ratownictwa chemicznego

i ekologicznego kieruje ten dowódca grupy, dla którego miejsce powstania zdarzenia jest na terenie własnego działania.

5.7. DOKUMENTACJA Z DZIAŁAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO.

1. Dokumentację z działań ratowniczych określa rozporządzenie MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
2. Informację o działaniach ratowniczych przeprowadzonych przez specjalistyczną grupę ratownictwa chemiczno-ekologicznego określa rozporządzenie MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
3. Dla celów szkoleniowych zaleca się sporządzenie z każdej akcji w której brała udział SGR CHEM-EKO lub ZRCHEM, krótkiej analizy zawierającej opis trudności oraz wnioski dotyczące prowadzonych działań. Analizy należy przechowywać w formie papierowej w siedzibie SGR CHEM-EKO.

CZĘŚĆ 6.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

1. Działania ratownictwa chemicznego i ekologicznego poza granicami kraju realizowane są na podstawie obowiązujących przepisów zgodnie z podpisanymi umowami, porozumieniami i instrukcjami metodycznymi.
2. Dobór i zadysponowanie sił i środków poza granice kraju poprzedzone jest uruchomieniem stosownych mechanizmów i procedur związanych z udzielaniem pomocy dla kraju zgłaszającego taką potrzebę.
3. Stałe monitorowanie dyżurów oraz analizowanie gotowości operacyjnej zasobów ratowniczych, w tym modułów zadaniowych przewidzianych do działań poza granicami kraju należy do Dyżurnego Operacyjnego Kraju w stanowisku kierowania Komendanta Głównego PSP.
4. Uruchomienie stosownych mechanizmów i procedur związanych z udzielaniem pomocy transgranicznej, wynikających z umów, porozumień i instrukcji metodycznych, należy do stanowiska kierowania właściwego komendanta wojewódzkiego PSP, z powiadomieniem stanowiska kierowania Komendanta Głównego PSP.
5. Uruchomienie stosownych mechanizmów i procedur związanych z udzielaniem zagranicznej pomocy ratowniczej na terenie innego kraju może wdrożyć stanowisko kierowania Komendanta Głównego PSP na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

CZĘŚĆ 7.

ZESPÓŁ KOMENDANTA GŁÓWNEGO PSP DS. RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

Komendant Główny PSP powołuje w odrębnym trybie Zespół ds. Ratownictwa Chemicznego i Ekologicznego.

Do zadań Zespołu należy, między innymi:

1. Analizowanie stanu ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG oraz opiniowanie kierunków jego rozwoju;
2. Analizowanie dokumentacji dotyczących złożonych akcji i ćwiczeń ratowniczych z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
3. Opiniowanie przydatności sprzętu do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie możliwości jego stosowania;
4. Rekomendowanie zasad z zakresu organizacji i prowadzenia działań ratowniczych ratownictwa chemicznego i ekologicznego wraz z ich potrzebą aktualizacji;
5. Rekomendowanie szkół i ośrodków szkolenia w zakresie spełniania standardów szkoleniowych, w tym infrastruktury niezbędnej do doskonalenia umiejętności w realizacji podstawowych i specjalistycznych czynności ratowniczych z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
6. Rekomendowanie wniosków z analiz zagrożeń i z analiz zabezpieczenia operacyjnego;
7. Rekomendowanie i udział wg możliwości w konferencjach i seminariach z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
8. Proponowanie rozwiązań służących rozwojowi ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

CZĘŚĆ 8.

ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

Komendant wojewódzki PSP wyznacza w odrębnym trybie Wojewódzkiego Koordynatora PSP ds. ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

Do zadań Koordynatora należy:

1. Analizowanie stanu gotowości ratownictwa chemicznego i ekologicznego na terenie województwa;
2. Analizowanie dokumentacji dotyczącej:
 - a) organizacji SGR CHEM-EKO,
 - b) organizowania ćwiczeń,
 - c) działań ratowniczych,
 - d) wypadków strażaków lub ratowników w czasie działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
3. Nadzorowanie organizacji oraz przebiegu szkoleń z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
4. Udział w przedsięwzięciach organizacyjno-operacyjnych PSP, w szczególności w zakresie opracowywania, modyfikowania i aktualizowania wojewódzkich i powiatowych planów ratowniczych oraz planów rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w aspekcie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, a także opiniowania zasad współdziałania KSRG z podmiotami realizującymi zadania z zakresu tego rodzaju ratownictwa;
5. Sporządzanie analiz w zakresie wyposażenia technicznego PSP do ratownictwa chemicznego i ekologicznego i przedkładanie ich przełożonym wraz z propozycjami zakupów lub wymiany;
6. Opiniowanie scenariuszy oraz współuczestnictwo w organizacji, przeprowadzeniu i ocenie ćwiczeń na poziomie wojewódzkim i powiatowym;
7. Udział w inspekcjach gotowości operacyjnej w zakresie organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
8. Udział w spotkaniach, warsztatach i konferencjach dotyczących współpracy jednostek KSRG z innymi podmiotami ratowniczymi;
9. Dostarczanie nowych materiałów dydaktycznych z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego;
10. Rekomendowanie:
 - a) planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
 - b) wniosków z analizy gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego,

- c) planów szkolenia i doskonalenia zawodowego na potrzeby ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
- d) planów zakupów i rozmieszczenia sprzętu ratowniczego do realizacji zadań podstawowych i specjalistycznych z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
- e) zasad współpracy ze służbami i podmiotami współdziałającymi w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

CZĘŚĆ 9. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Podmioty wymienione w niniejszych wytycznych realizują również zadania z innych dziedzin ratowniczych, w zależności od posiadanych możliwości organizacyjno-technicznych i wykszolenia.
2. Tracą moc *„Wytyczne do organizacji ratownictwa chemiczno-ekologicznego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym”* z dnia 23 kwietnia 2007 r.

CZĘŚĆ 10. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

- Załącznik nr 1 Wykaz przepisów związanych z ratownictwem chemicznym i ekologicznym
- Załącznik nr 2 Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych
- Załącznik nr 3 Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych
- Załącznik nr 4 Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych
- Załącznik nr 5 Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych
- Załącznik nr 6 Zasady organizacji i prowadzenia dekontaminacji przy wykorzystaniu zestawu dekontaminacyjnego Agencji Rezerw Materiałowych.
- Załącznik nr 7 Zakres szkolenia – ochrona radiologiczna oraz transport i magazynowanie towarów niebezpiecznych oraz konstrukcja opakowań
- Załącznik nr 8 Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego

WYKAZ PRZEPISÓW ZWIĄZANYCH Z RATOWNICTWEM CHEMICZNYM I EKOLOGICZNYM

Przepisy związane z ratownictwem chemicznym i ekologicznym, obejmują w szczególności:

1. Ustawy: o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. /Dz.U. Nr 178 z 2009 poz. 1380 z późn. zm./ i ustawa o Państwowej Straży Pożarnej /Dz.U. Nr 96 z 2006 poz. 667 z późn. zm./;
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska /Dz. U. Nr 25 z 2008, poz.150 z późn. zm./;
3. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych /Dz. U. Nr 227 z 2011, poz.11367 z późn. zm./;
4. Ustawa z dnia 8 września 2006 o Państwowym Ratownictwie Medycznym /Dz.U. 6.191.1410 z dn. 20.10.2006 r. z późn. zm./;
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania i współdziałania jednostek ochrony przeciwpożarowej biorących udział w działaniach ratowniczych /Dz. U. Nr 82, poz. 895 z późn. zm./;
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego /Dz. U. Nr 46, poz. 239/;
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 września 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażania jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej /Dz. U. Nr 93, poz. 1035/;
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 września 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej /Dz. U. Nr 145, poz. 979/;
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 lipca 1992 r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym. /Dz. U. Nr 54, poz. 259/;
10. Wytuczne do organizacji ratownictwa medycznego w KSRG. Warszawa, KG PSP, 5 lipca 2004 r. /z późniejszymi zmianami/;
11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 grudnia 2003 r. w sprawie przyznawania świadczeń odszkodowawczych strażakom jednostek ochrony przeciwpożarowej i członkom ochotniczej straży pożarnej z

tytułu uszczerbku na zdrowiu albo szkody w mieniu, a w przypadku ich śmierci przyznawania odszkodowania członkom ich rodzin /Dz. U. Nr 1, poz. 6 z 2004r./;

12. Rozporządzenie MSWiA z dnia 14 września 1998 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego /Dz. U. Nr 121, poz. 798/;
13. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 grudnia 1997 r. w sprawie długotrwałych akcji ratowniczych, szczegółowych norm, zasad i warunków otrzymywania wyżywienia w czasie tych akcji oraz ćwiczeń lub szkolenia przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej lub inne osoby biorące w nich udział, a także przypadków, w których wypłaca się równoważnik pieniężny w zamian za przysługujące wyżywienie, sposobu ustalania jego wysokości oraz szczegółowych zasad wypłacania. /Dz. U. Nr 160, poz. 1098/.

Minimalny normatyw wyposażenia w zakresie podstawowym

Lp.	Wyposażenie w sprzęt do realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym	Jednostka miary	JRG PSP / OSP w KSRG
1.	2.	3.	4.
1.	standardowy sprzęt i pojazdy ratownicze do realizowania podstawowych czynności ratowniczych	kpl.	1
2.	ubranie specjalne chroniące przed czynnikami chemicznymi typ 2 lub 3 (ubranie, rękawice, buty)	kpl.	6
3.	aparaty ochrony układu oddechowego	kpl.	6
4.	sprzęt do wytwarzania kurtyny wodnej	szt.	1
5.	przyrządy pomiarowe, w tym:	kpl.	1
	eksplozometr	szt.	1
	tlenomierz	szt.	1
	przyrząd umożliwiające pomiar stężenia tlenu węgla	szt.	1
	przyrząd umożliwiające pomiar stężenia siarkowodoru	szt.	1
	przyrząd umożliwiające pomiar stężenia substancji (w zależności od rodzaju zagrożenia – np. chloru)	szt.	1
6.	urządzenie wykrywające promieniowanie jonizujące	szt.	1

Załącznik nr 3

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych

Lp.	Nazwa wyposażenia	Jednostka miary	Poziomy gotowości operacyjnej		
			A	B	C
1	2	3	4	5	6
I	Wyposażenie w sprzęt, pojazdy i środki techniczne na potrzeby ratownictwa chemicznego i ekologicznego				
1.	Wyposażenie				
1.1	Samochód gaśniczy średni lub ciężki	szt.	0	1	1
1.2	Samochód techniczny średni lub ciężki (opcjonalnie z hydraulicznym zurawiem samochodowym HDS)	szt.	0	0	1
1.3	Samochód techniczny lekki, średni lub ciężki	szt.	0	1	0
1.4	Samochód ratownictwa chemicznego lekki, średni lub ciężki	szt.	0	1	0
1.5	Samochód ratownictwa chemicznego średni lub ciężki	szt.	0	0	1
2.	Sprzęt oświetleniowy				
2.1	Agregat prądotwórczy trójfazowy min. 20 kVA – wbudowany na stałe	szt.	0	0	1
2.2	Agregat prądotwórczy trójfazowy min. 8 kVA przenośny	szt.	0	1	1
2.3	Teleskopowy maszt oświetleniowy zamontowany na samochodzie z najświetlicami (2x1000W)	kpl.	0	1	1
2.4	Stojak przenośny z najświetlicami (2 x 500 W) i przewodami o długości 25 mb	kpl.	0	2	2

2.5	Zwijadło z przewodami zasilającymi 400V i 230 V	150 mb+150mb	0	1	1
2.6	Rozdzielniec elektryczny (400V / 230 V) Ex	szt.	0	0	1
2.7	Rozdzielniec elektryczny (400V / 230 V)	szt.	0	1	1
2.8	Trójfazowy przemiennik faz w wykonaniu Ex	szt.	0	1	1
2.9	Zestaw przewodów uziemiających z uchwyłami o długości min. 5 m	kpl.	0	1	1
2.10	Lampa kanałowa Ex	szt.	0	1	1
2.11	Lataki z ładownicami	szt.	0	4	8
3.	Sprzęt ochronny ratowników				
3.1	Ubranie gazoszczelne z aparatem powietrznym wewnątrz	szt.	0	8	12
3.2	Ubranie przeciwochłapaniowe	szt.	0	8	12
3.3	Lekkie ubranie ochrony chemicznej	szt.	0	12	24
3.4	Rękawice chemo odporne z opaskami uszczelniającymi	par	0	16	24
3.5	Rękawice bawełniane	par	0	16	24
3.6	Buty chemo odporne	par	0	8	12
3.7	Okulary ochronne z szybą nie ulegającą zaparowaniu	szt.	0	8	12
3.8	Aparat powietrzny nadciśnieniowy z maską panoramiczną	szt.	0	8	12
3.9	Butla na sprężone powietrze zapasowa,	szt.	0	8	12
3.10	Zestaw ratownictwa medycznego PSP R-2	szt.	0	1	1
3.11	Nosze koszowe	szt.	0	1	1
3.12	Nosze płachtowe	szt.	0	1	1
3.13	Środki higieny osobistej	kpl.	0	1	1
3.14	Helm i zestaw do łączności podhełmowej	kpl.	0	8	12
3.15	Radiotelefon przenośny	szt.	0	8	12
3.16	Kabina dekontaminacyjna	szt.	0	1	1
3.17	Wentylator nadmuchowo- wyciągowy	szt.	0	1	1
3.18	Spodnie kanałowe z butami ochronnymi (wodery)	par	0	4	6
4.	Sprzęt do pompowania, przemieszczenia i zbierania substancji niebezpiecznych				
4.1	Pompa do pompowania substancji agresywnych (Ex) o wydajności min. 300 dm ³ /min	kpl.	0	1	1
4.2	Pompa do pompowania substancji palnych (Ex) o wydajności min. 300 dm ³ /min	kpl.	0	0	1

4.3	Pompa do pompowania substancji palnych (Ex) o wydajności do 200 dm ³ /min	kpl.	0	1	1
4.4	Pompa beczkowa z silnikiem w wykonaniu Ex:				
	A) do ropopochodnych	kpl.	0	1	1
	B) do cieczy agresywnych	kpl.	0	1	1
4.5	Odsysacz (odkurzacz) do cieczy i pyłów niebezpiecznych z oprzyrządowaniem	kpl.	0	1	1
4.6	Armatura do pomp	kpl.	0	1	1
4.7	Uniwersalne przyłącze do standardowych złącz kotłowych	kpl.	0	1	1
4.8	Myjka wysokociśnieniowa z funkcją podgrzewania wody	szt.	0	1	1
4.9	Zbiorniki stalowe do przechowywania cieczy chemicznych o łącznej pojemności 1500 l w tym jeden podciśnieniowy	kpl.	0	1	1
4.10	Zbiorniki składane do przechowywania cieczy chemicznych o łącznej pojemności 6000 l	kpl.	0	0	1
4.11	Zestaw węży chemooodpornych do substancji niebezpiecznych:				
	- do substancji agresywnych	mb	0	30	30
	- do substancji ropopochodnych	mb	0	30	30
4.12	Zestaw koszy ssawnych, wylewek, rur ssących, łączników, przejść	kpl.	0	1	1
4.13	Zestaw przyłączy do system kolejowych i samoходowych	kpl.	0	1	1
4.14	Rywny spustowe chemooodporne	szt.	0	3	3
4.15	Klucz do łączników	szt.	0	2	4
4.16	Uniwersalny klucz do beczek	szt.	0	1	1
4.17	Plandeka do podwieszania pod system	szt.	0	1	2
4.18	Zestaw do pneumatycznego sterowania zaworami autostern	kpl.	0	0	1
4.19	Pojemniki z tworzywa sztucznego pojemności min 200 l /wkładane jeden w drugi/	szt.	0	1	3
4.20	Zestaw kuwet i tac wykonanych ze stali szlachetnej	kpl.	0	1	1
5. Sprzęt do zabezpieczenia terenu akcji					
5.1	Lampa ostrzegawcza, blyskowa o kolorze żółtym	szt.	0	2	2
5.2	Sprężet do kierowania ruchem drogowym	kpl.	0	1	1
5.3	Pacholki ostrzegawcze	szt.	0	6	6
5.4	Taśma odgradzająca, biało – czerwona	mb	0	500	500
5.5	Tyczka do taśmy odgradzającej	kpl.	0	10	10
5.6	Znaki ostrzegawcze wraz ze stojakami	szt.	0	3	3
5.7	Tuba głosowa min. 15 W	szt.	0	1	1

6. Sprzęt podręczny						
6.1	Zestaw kluczy oczkowych, płaskich, nasadowych	kpl.	0	1	1	1
6.2	Zestaw narzędzi nieiskrzących w tym kluczy do łączników gwintowych i kohnierzowych	kpl.	0	1	1	1
6.3	Zestaw narzędzi ślusarskich	kpl.	0	1	1	1
6.4	Zestaw nieiskrzących narzędzi burzących	kpl.	0	1	1	1
6.5	Zestaw sprzętu do sprzątania (szczotki z włosia kokosowego, łopaty, szufle itp.)	kpl.	0	1	1	1
7. Sprzęt ratownictwa technicznego						
7.1	Hydrauliczny zestaw ratowniczy wraz z dodatkowymi akcesoriami/ pompa z napędem spalinyowym dwunarzędziowa, pompa z napędem ręcznym bądź nożnym, nożyce, rozpieracz, rozpieracz kolumnowy, autonomiczny nożyco-rozpieracz/	kpl.	0	1	1	1
7.2	Zestaw pomocniczych narzędzi hydraulicznych / wyważacz drzwi, podnośnik stopowy, mininożyce, klin ratowniczy, zaciskacz do rur, przecinacz do prętów, przecinacz do nakrętek, rozpieracz do kohnierzy/	kpl.	0	1	1	1
7.3	Zestaw pneumatycznych poduszek podnoszących wysokociśnieniowych i niskociśnieniowych	kpl.	0	1	1	1
7.4	Pilarka do drewna	szt.	0	1	1	1
7.5	Piła do cięcia stali i betonu z tarczami zapasowymi	szt.	0	1	1	1
7.6	Zestaw elektronarzędzi	kpl.	0	1	1	1
8. Sprzęt pomiarowy i wskaźnikowy						
8.1	Zestaw wskaźników rurkowych z pompką	kpl.	0	1	1	1
8.2	Detektor wielogazowy lub	szt.	0	2	2	2
	-toksymetr (w zależności od obszaru chronionego)	szt.	0	1	1	1
	-tlenek węgla	szt.	0	1	1	1
	-siarkowodor	szt.	0	1	1	1
	-eksplozywny	szt.	0	1	1	1
	-tlenomierz	szt.	0	1	1	1
8.3	Detektor promieniowania radiacyjnego	szt.	0	1	1	1
8.4	Przyrząd pomiarowy bądź zestaw pomiarowy na gazy bojowe	kpl.	0	1	1	1
8.5	Sprzęt do pobierania próbek	kpl.	0	1	1	1
8.6	Odczynniki np.: woda amoniakalna, kwas solny, woda destylowana	kpl.	0	1	1	1

8.7	Wskaźniki np.: pasta wskaźująca zawartość wody w oleju, zestaw pasków wskaźnikowych pH, zestaw pasków wskaźnikowych do określania zawartości oleju w wodzie	kpl.	0	1	1
8.8	Wiatromierz	kpl.	0	1	1
8.9	GPS przewoźny bądź nasobny	szt.	0	1	1
8.10	Kamera termowizyjna lub pirometr ze wskaźnikiem laserowym	szt.	0	1	1
8.11	Komputer przenośny z zainstalowanymi bazami danych	szt.	0	1	1
9.	Sprzęt uszczelniający				
9.1	Zestaw uszczelek teflonowych i z witonu	kpl.	0	1	1
9.2	Druły ze stali szlachetnej o różnej średnicy	kg	0	2	2
9.3	Obejmy	kpl.	0	1	1
9.4	Kliny i kotki do uszczelniania z drewna twardego, miękkiego, polipropylenu	kpl.	0	1	1
9.5	Bandaż uszczelniający	kpl.	0	1	1
9.6	Płyta uszczelniająca z pianki olejoodpornej	szt.	0	1	1
9.7	Pakuły, sznury do uszczelniania, wełna ołowiana, czyściwo	kpl.	0	1	1
9.8	Zestaw do zamykania studzienek ściekowych i kanalizacyjnych	kpl.	0	1	1
9.9	Zestaw korków pneumatycznych zatykowych i korków przepływowych	kpl.	0	1	1
9.10	Zestaw korków do tamowania wycieków z rur	kpl.	0	1	1
9.11	Zestaw płaskich poduszek do uszczelniania pęknięć zbiorników i dużych powierzchni	kpl.	0	1	1
9.12	Zestaw bandaży pneumatycznych do uszczelniania pęknięć rur	kpl.	0	1	1
9.13	Worek do uszczelniania włazów i studzienek	szt.	0	2	4
9.14	Płyta teflonowa, klinierytowa, blacha kwasoodporna, guma olejoodporna	kpl.	0	1	1
9.15	Pianki, silikon, pasty uszczelniające	kpl.	0	1	1
10.	Sorbenty, neutralizatory, dyspergenty				
10.1	Sorbent do substancji ropopochodnych	kg	0	200	200
10.2	Sorbent uniwersalny	kg	0	50	50
10.3	Dyspergent do cieczy ropopochodnych (koncentrat)	l	0	25	25
10.4	Neutralizator do substancji kwaśnych	kg	0	50	50
10.5	Neutralizator do substancji zasadowych	kg	0	50	50
10.6	Utleniacz (nadmanganian potasu)	kg	0	1	1
10.7	Rozpylacz ciśnieniowy	szt.	0	1	1

10.8	Środek sporobójczy	kg	0	0,4	0,4
10.9	Worki foliowe	szt.	0	50	50
11.	Sprzęt do ograniczania wycieków substancji ropopochodnych na ciekach i akwenach, znajdujący się na terenie województwa do wykorzystania przez SGR CHEM-EKO:				
11.1	Separator olejowy	szt.	0	0	1
11.2	Skimer kanałowy	szt.	0	0	1
11.3	Skimer rzeczny	szt.	0	0	1
11.4	Zapora elastyczna	mb	0	0	200
11.5	Rękawy sorpcyjne	mb	0	0	200
11.6	Taśma sorpcyjna	mb	0	0	200
II Wyposażenie sprzętowe dla ZRCHEM					
1.	Samochód rozpoznania chemicznego	szt.	1	0	0
2.	Reflektor ręczny (szperacz) zasilany z instalacji elektrycznej pojazdu.	kpl.	1	0	0
3.	Agregat prądotwórczy Moc max. 3 kW Moc nom. 2,8 kW	kpl.	1	0	0
4.	Przedłużacz min. 15 m do podłączenia agregatu.	kpl.	1	0	0
5.	Miernik promieniowania	szt.	1	0	0
6.	Dawkomierz	szt.	2	0	0
7.	Manipulator teleskopowy	kpl.	1	0	0
8.	Eksplozometr	szt.	1	0	0
9.	Tlenomierz	szt.	1	0	0
10.	Toksymetry	szt.	1	0	0
	- tlenek węgla	szt.	1	0	0
	- siarkowodor	szt.	1	0	0
	- amoniak	szt.	1	0	0
	- chlor	szt.	1	0	0
11.	Rurki wskaźnikowe	kpl.	1	0	0
12.	Analizator ramanowski	szt.	1	0	0
13.	Przenośny detektor niebezpiecznych gazów i par niebezpiecznych (IMS)	szt.	1	0	0
14.	Przenośny detektor lotnych związków organicznych (LZO) oparty na czujniku fotojonizacyjnym PID.	szt.	1	0	0

15.	PIROMETR	szt.	1	0	0
16.	Torba PSP R1 wyposażona w defibrylator półautomatyczny.	szt.	1	0	0
17.	Komputer przenośny	szt.	1	0	0
18.	Kamera termowizyjna	szt.	1	0	0
19.	Aparat fotograficzny	szt.	1	0	0
20.	Dalnicznik z lornetką	szt.	1	0	0
21.	Zestaw do poboru próbek	kpl.	1	0	0
22.	Pojemnik bezpieczeństwa do transportu substancji niebezpiecznych	szt.	1	0	0
23.	Smart Test (Bio – Agent Test)	szt.	5	0	0
24.	Papierki wskaźnikowe	kpl.	1	0	0
25.	Stacja meteo	szt.	1	0	0
26.	Sprzęt ochrony osobistej:				
26.1	Nadciśnieniowy aparat powietrzny	kpl.	4	0	0
26.2	Maski do pochłaniaczy + komplety filtrów	kpl.	4	0	0
26.3	Lekkie ubrania przeciwchemiczne	kpl.	8	0	0
26.4	Rękawice chemoodporne	kpl.	8	0	0
26.5	Buty gumowe	kpl.	4	0	0

Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych stanowi przedstawiona poniżej tabela.

Wykaz jednostek krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego przewidzianych do realizacji zadań wynikających z podstawowego zakresu ratownictwa specjalistycznego na terenie województwa wraz z **BRAKAMI** sprzętowymi w stosunku do normatywu przedstawionego w zasadach organizacji poszczególnych rodzajów ratownictwa specjalistycznego

Lp.	Numer jednostki (wg SWD-ST)	Województwo	Powiat/Miasto	Gmina	Nazwa jednostki	Rodzaj jednostki	Włączona do KSRG [tak/nie]	W obszarze dojazdu najbliższej JRG w ciągu 15 minut
-----	-----------------------------	-------------	---------------	-------	-----------------	------------------	----------------------------	---

Jednostka miary		kpl.
Minimum wynikające z "Zasad..."		1
rodzaj ratownictwa, który jednostka będzie realizować		Wyposażenie wspólne
wodne	wysokościowe	Zestaw PSP R1
chemiczno-ekologiczne	poszukiwawczo-ratownicze	
techniczne		
Ilość	Braki	
Braki wyposażenie wspólne		
Uwagi		

Ilość	Braki	Ilość	Braki	Ilość	Braki	Ilość	Braki	Ilość	Braki	Ilość	Braki
Ratownictwo chemiczno-ekologiczne											
Ubranie specjalne chroniące przed czynnikami chemicznymi (typ 2 lub 3 (ubranie, rękawice, buty))		Aparat ochrony układu oddechowego		Sprzęt do wytwarzania kurtyny wodnej		eksplozjometr		Tlenomierz		Przyrząd umożliwiający pomiar stężenia tlenu-węgla	
Przyrząd umożliwiający pomiar stężenia siarkowodoru		Przyrząd umożliwiający pomiar stężenia chloru		urządzenie wykrywające promieniowanie jonizujące							
Braki ratownictwo chemiczno-ekologiczne											
Uwagi											

Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych stanowi przedstawiona poniżej tabela.

L-p	Numer jednostki tworzącej grupę specjalistyczną (wg SWD-ST)	Współrzędne geograficzne dla umownego miejsca, z którego wyznaczany będzie czas dojazdu grup specjalistycznych (dotyczy grup utworzonych na więcej niż jednej jednostce ochrony przeciwpożarowej)						Województwo	Powiat/Miasto	Gmina	Nazwa jednostki tworzącej grupę specjalistyczną.
		Współrzędne geograficzne DŁUGOŚĆ [E]			Współrzędne geograficzne SZEROKOŚĆ [N]						
		hh°	mm'	ss,s"	hh°	mm'	ss,s"				

Plan sieci ratownictwa specjalistycznego

Rodzaj jednostki	Włączone do KSRG [tak/nie]	Numer ewidencyjny grupy specjalistycznej (utworzone zgodnie z załącznikiem)	Nazwa poddziału w strukturze odwołu operacyjnego (jeżeli wchodzi w skład) np. "SGRW Warszawa 7"	Rodzaj ratownictwa specjalistycznego	Poziom gotowości operacyjnej																
					Czy OBECNIE stanowi odwoł operacyjny [Tak/Nie]	Poziom odwołu operacyjnego, w skład którego OBECNIE wchodzi dana jednostka [COO/WOO/nizsze niż WOO/nie dotyczy]	Deklarowany OBECNIE poziom gotowości operacyjnej					Docelowy poziom gotowości operacyjnej, do którego PLANOWANY jest rozwój grupy									
							A	A1	A2	B	C	A	A1	A2	B	C					

Planowany termin osiągnięcia deklarowanego poziomu gotowości (miesiąc i rok)	Dane funkcjonariusza prowadzącego sprawy specjalizacji w KW PSP/Szkole PSP lub D-cy grupy					Uwagi
	Stopień	Imię	Nazwisko	Telefon kontaktowy (preferowany nr telefonu komórkowego)	adres e-mail	

Organizacja dekontaminacji wstępnej w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

Materiał szkoleniowy
opracowany pod nadzorem Krajowego Centrum
Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności

Podstawy prawne

Podstawy prawne:

- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego (Dz. U. Nr 46, poz. 239),
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 października 2006 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. Nr 191, poz. 1415),
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 września 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr180, poz. 1115).
- „Wytyczne w zakresie zabezpieczenia Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 w odniesieniu do zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiologicznych i nuklearnych (CBRN) oraz dekontaminacji” – przyjęte przez Komitet Bezpieczeństwa EURO 2012 w dniu 7.X.2011

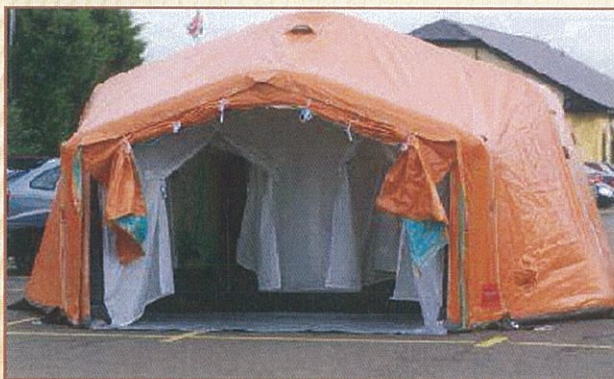

Geneza opracowania dekontaminacji wstępnej

- Brak spójnych definicji i jednolitego przekazu dotyczącego dekontaminacji, np. pojęcia masowa, mnoga, pojedyncza, wstępna, całkowita, ostateczna, końcowa, właściwa
- Konieczność usystematyzowania i przyjęcia jednolitej nomenklatury
- Możliwość wykorzystania doświadczeń z ćwiczeń i dotychczas istniejących rozwiązań
- Konieczność przeprowadzenia dekontaminacji poszkodowanych w jak najszybszym czasie (brak możliwości prowadzenia tego typu działań przez SGRChem ze względu na inne zadania)
- Zasada, według standardów „zachodnich”, że każde większe „zdarzenie chemiczne” z osobami poszkodowanymi wymaga dekontaminacji

Dekontaminacja poszkodowanych – stan obecny

Wady tych rozwiązań:

- Długi czas dysponowania i sprawiania zestawów na potrzeby działań ratowniczych
- Duża liczba osób niezbędnych do ich obsługi
- Ograniczone możliwości działań w warunkach zimowych
- Brak procedur i programów szkolenia w KSRG

Idea dekontaminacji

Dekontaminacja poszkodowanych – działania mające na celu zminimalizowanie negatywnego oddziaływania czynnika skażającego (chemicznego, biologicznego i promieniotwórczego) na ludzi.

Celem dekontaminacji jest:

- najszybsze możliwe usunięcie zagrożenia związanego ze skażeniem osoby poszkodowanej,
- uniknięcie wtórnego skażenia osób trzecich, sprzętu i budynków (w tym szpitali),

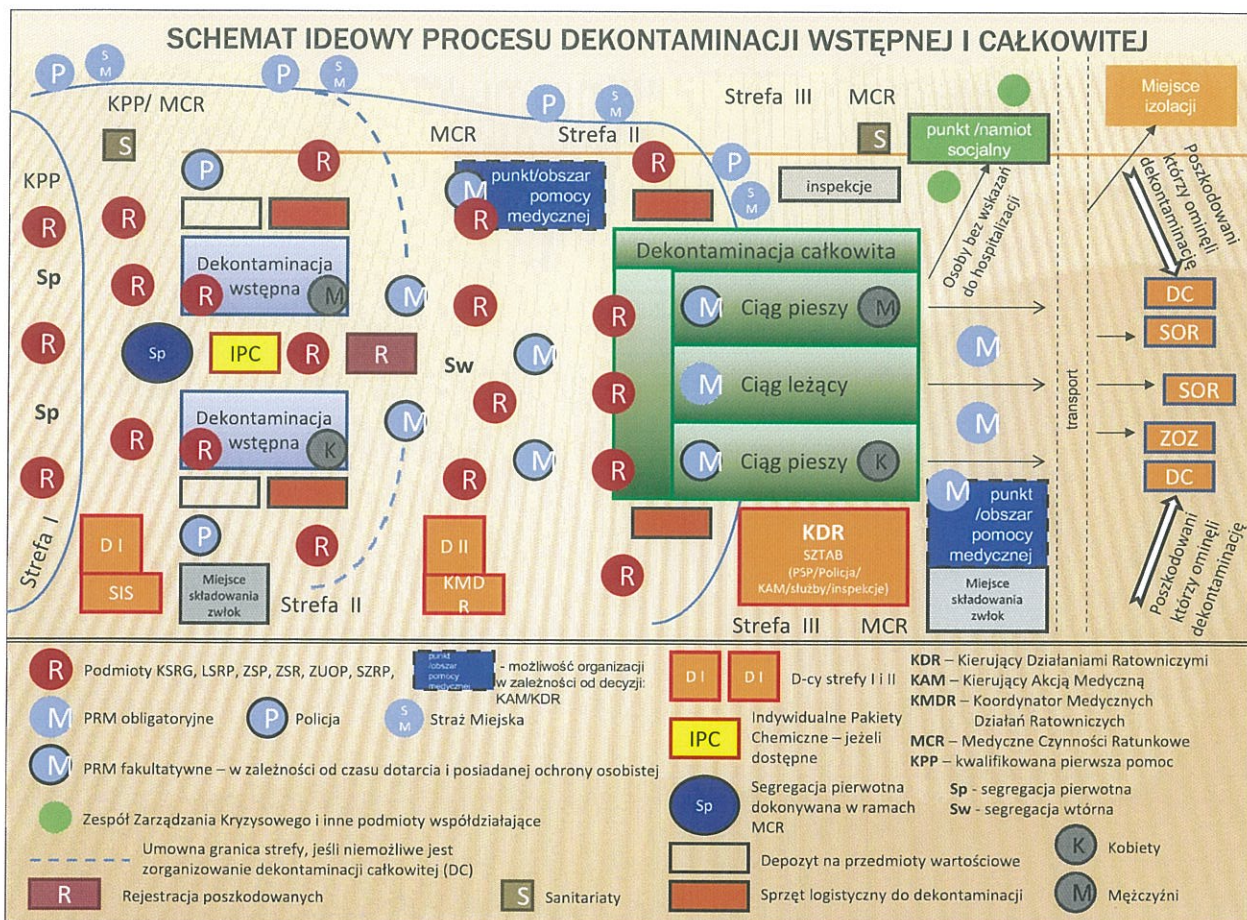
Zadania z zakresu dekontaminacji poszkodowanych wykonują wszystkie jednostki ratowniczo gaśnicze PSP, LSP, ZSR/ZSP. Inne jednostki ochrony przeciwpożarowej i podmioty KSRG mogą stanowić wsparcie dla wyżej wymienionych.

Organizacja dekontaminacji poszkodowanych

Proces dwuetapowy:

- pierwszy etap – działanie ratownicze, czyli realizowane w trybie pilnym na miejscu zdarzenia, zwane dekontaminacją wstępną poszkodowanych
- drugi etap – działania realizowane poza miejscem zdarzenia lub w jego pobliżu z udziałem personelu medycznego oraz podmiotów KSRG, zwane dekontaminacją całkowitą poszkodowanych

Dekontaminacja wstępna osób poszkodowanych

Dekontaminacja wstępna osób poszkodowanych – działania prowadzone w trybie pilnym na miejscu zdarzenia wobec osoby ekspozowanej na skażenie polegająca na:

- umyciu i/lub przetarciu odsłoniętych lub mogących ulec skażeniu części ciała przy użyciu wilgotnych ręczników, rękawic lub gąbek nasączonych roztworem myjącym, dezaktywującym lub wodą,
- usunięciu odzieży skażonej,
- zastosowaniu ubioru zastępczego.

Dekontaminacja całkowita osób poszkodowanych

Dekontaminacja całkowita osób poszkodowanych – działania polegające na usunięciu skażeń z powierzchni całego ciała i eksponowanych błon śluzowych poprzez umycie, splukiwanie osoby skażonej przy wykorzystaniu wody z dodatkiem substancji myjących.

Organizowanie dekontaminacji całkowitej, nazywanej również „końcową” lub „ostateczną”, w zdarzeniach przekraczających możliwości jednostek ochrony zdrowia działających według codziennej pragmatyki, jest zadaniem ze sfery ochrony ludności realizowanej w sytuacjach kryzysowych i pozostającym w obszarze kompetencji wojewody

Dekontaminacja całkowita osób poszkodowanych - organizacja

- Realizowana w oparciu o istniejącą infrastrukturę SOR lub zaplanowana przed wejściem do wyznaczonego szpitalnego oddziału ratunkowego (zagrożenie chemiczne, radiologiczne) albo szpitala z oddziałem zakaźnym (zagrożenie biologiczne), przy wykorzystaniu wcześniej przygotowanych zestawów - namiotów lub kontenerów dekontaminacyjnych.
- Realizowana w oparciu o zestawy - namioty lub kontenery dekontaminacyjne przygotowywane w otoczeniu miejsc ewentualnego zdarzenia, w których prawdopodobne i przewidywalne jest wystąpienie skażenia (przygotowanie – oprócz czasu dotarcia – zajmuje w zależności od zasobów ludzkich i rozwiązań konstrukcyjnych od 45 do 60 min).

Zasadne jest alternatywne wykorzystanie do dekontaminacji wszelkiej dostępnej infrastruktury obiektów np. łaźni, basenów, myjni, pryszniców będących poza strefą skażenia/zagrożenia.

Dekontaminacja zwierząt i środowiska - definicje

Dekontaminacja zwierząt – działanie przeprowadzane wobec eksponowanych na skażenie zwierząt na granicy strefy skażenia/zagrożenia przez służby i podmioty ratownicze lub osoby do tego przeszkolone i wyposażone.

Dekontaminacja środowiska – działania polegające na minimalizowaniu zagrożeń związanych ze skażeniem środowiska zgodnie z zasadami wynikającymi z zaleceń w odniesieniu do rodzaju skażenia prowadzone przez wyspecjalizowane podmioty.

Dekontaminacja sprzętu ratowniczego – działania przeprowadzane na granicy stref lub po zakończeniu działań ratowniczych przez służby i podmioty ratownicze w celu odtworzenia gotowości operacyjnej w zakresie sprzętu.

Podział terenu działań

Podział terenu akcji na strefy:

- strefa I – to strefa skażenia/zagrożenia obejmująca obszar bezpośredniego oddziaływania czynnika niebezpiecznego, w której działają w trybie pilnym służby i podmioty ratownicze prowadzące identyfikację, próbę ograniczenia lub likwidacji czynnika skażenia i działania ratownicze wobec ludzi, w tym udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy i ewakuacji;
- strefa II – to strefa potencjalnego zagrożenia skażeniem obejmująca obszar pracy służb i podmiotów ratowniczych, poza strefą I, w której dokonuje się dekontaminacji ludzi i w której może wystąpić pierwotne lub wtórne skażenie, wynikające z przemieszczania się ludzi i sprzętu;
- strefa III – to strefa wolna od skażenia obejmująca obszar, w którym organizuje się niezbędne zabezpieczenie logistyczne, medyczne i socjalne.

Sprzęt ochrony ratowników

Wyposażenie ratowników

- Lekkie kombinezony chemoodporne kategorii III (typ 3,4,5,6), zgodnie z zasadami organizacji ratownictwa chemicznego na poziomie podstawowym,
- Aparat ochrony dróg oddechowych lub maska z filtropochłaniaczem.
- Rękawice chemoodporne
- Obuwie ochronne

Wymieniona odzież ochronna powinna spełniać wymagania stawiane przez aktualnie obowiązujące przepisy i normy.

Sprzęt ochrony ratowników

Standard wyposażenia

Każda JRG PSP powinna zostać wyposażona w:

- Pakiet do dekontaminacji wstępnej
 - Składa się z 40 kpl. zestawów zastępczego ubioru dekontaminacyjnego wstępnego + 3 nożyce
- Namiot – miejsce do rozbierania
 - powierzchnia min. 30 m², z nieprzejrzystym przepierzeniem wzdłuż osi dłuższej, szybko i łatwo rozkładany siłami max. 4 ratowników, z autonomicznym oświetleniem i ogrzewaniem (dopuszczalne jest stosowanie namiotów pneumatycznych o powierzchni 24 m² będących na wyposażeniu PSP)
- Megafon
 - Megafon podręczny o min. mocy 15 W lub inne urządzenie przenośne do przekazywania komunikatów ustnych.

Zestaw zastępczego ubioru dekontaminacyjnego wstępnego

- poncho z kapturem, z tworzywa sztucznego, nieprzemakalne/wodoodporne, ocieplane włókniną,
- slipy bawełniane (majtki),
- skarpety dziane elastyczne w rozmiarze uniwersalnym,
- buty z tworzywa sztucznego bez pięty (np. sandały plażowe z wyłączeniem butów typu japonki),
- półmaska ochronna na twarz,
- wilgotny ręcznik z włókniny o powierzchni 0,5m², 2 szt.,
- wilgotna rękawica higieniczna do przemywania odsłoniętych części ciała, 4 szt.

Zestaw zastępczego ubioru dekontaminacyjnego wstępnego

- opaski identyfikacyjne, 4 szt. oznakowane indywidualnym numerem,
- worek z tworzywa sztucznego na skażoną odzież i odpady (pojemność minimum 100 l, zamykany, oznakowany indywidualnym numerem identycznym jak opaski),
- worek z tworzywa sztucznego na przedmioty osobiste (pojemność minimum 20 l, zamykany, oznakowany indywidualnym numerem identycznym jak opaski),
- rękawiczki jednorazowe nitrylowe, 1 para.
- opcjonalnie: gąbka nasączona dezaktywatorem bojowych środków trujących

Techniki rozbierania, rozcinania i zmywania uszkodzanych

- nie zdejmować ubrania przez głowę, zewnętrzna część odzieży nie powinna mieć kontaktu ze skórą (jeśli to konieczne rozciąć górną część garderoby i zawijać od wewnątrz na zewnątrz),
- przed zdjęciem garderoby należy wydmuchnąć zawartość jamy nosowej do nawilżonej chusteczki lub rękawicy z zestawu, a następnie chusteczkę umieścić w worku na ubrania
- dolnych części garderoby nie trzeba rozcinać chyba, że to ułatwi ich zdjęcie,
- po założeniu ubioru zastępczego, zdjąć bieliznę i umieścić w worku razem z uprzednio zdjętą garderobą,

Techniki rozbierania, rozcinania i zmywania poszkodowanych

- wszystkie części garderoby umieścić w pojedynczym worku oznakowanym tym samym numerem identyfikacyjnym, który jest na opasce osoby poszkodowanej,
- wszystkie przedmioty osobiste i wartościowe – obrączki, zegarki, wisiorki, ewentualnie dokumenty umieścić w worku oznakowanym tym samym numerem identyfikacyjnym, który jest na opasce osoby poszkodowanej,
- w przypadku konieczności skorzystania z toalety należy założyć nowy ubiór zastępczy,

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami chemicznymi

Jeżeli po przeprowadzonym rozpoznaniu istnieje prawdopodobieństwo skażenia osób substancją chemiczną, KDR powinien zorganizować i zrealizować, poprzez wykorzystanie dostępnych zasobów ratowniczych, następujące zadania:

- Wyznaczyć strefę zagrożenia
- Dotrzeć do poszkodowanych, przeprowadzić segregację pierwotną

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami chemicznymi

- Udzielić kwalifikowanej pierwszej pomocy, w tym przeprowadzić ewakuację poszkodowanych ze strefy I do obszaru dekontaminacji.
- Przekazać komunikat dotyczący zasad postępowania (m.in. zakaz spożywania posiłków, palenia tytoniu, dotykania ust, oczu, uszu i nosa).

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami chemicznymi

Czynności z zakresu dekontaminacji wstępnej do realizacji przez zespoły ratownicze:

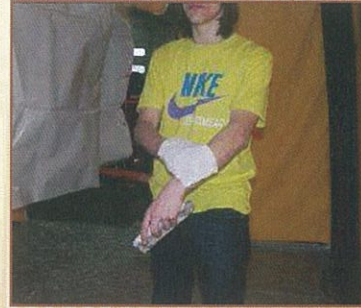
- Przekazać poszkodowanym zestawy ubioru zastępczego.
- Przygotować miejsca do rozebrania ludzi z uwzględnieniem konieczności zapewnienia intymności poszkodowanym – w obszarze dekontaminacji z wyjściem bezpośrednio na granicę obszaru dekontaminacji i strefy III.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami chemicznymi

- Przekazać poszkodowanym komunikat o konieczności umycia lub przetarcia odsłoniętych części ciała za pomocą dostępnych w zestawie ubioru zastępczego rękawic, ręczników, gąbek nasączonych substancjami myjącymi, dezaktywującymi lub wodą, które po użyciu należy umieścić w worku dołączonym do zestawu ubioru zastępczego.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami chemicznymi

- W przypadku skażeń BST (Bojowymi Środkami Toksycznymi) stosować odpowiednie środki odkażające m.in. wojskowe pakiety (IPP-95, IPLS-1) lub inne wojskowe pakiety: np. amerykański M291 i kanadyjski Reactive Skin Decontaminant Lotion (RSDL).
- Przekazać poszkodowanym komunikat dotyczący zastosowania opaski identyfikacyjnej oraz sposoby zdjęcia i zabezpieczenia odzieży skażonej

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami chemicznymi

- Przekazać komunikat o przetarciu części ciała, które mogły zostać skażone również podczas zdejmowania skażonej odzieży. W przypadku uszkodzenia skóry przecieranie wilgotnymi rękawicami lub ręcznikami należy wykonywać w kierunku odśrodkowym.
- Przekazać instrukcje dotyczące zakładania ubrania zastępczego.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami chemicznymi

- W przypadku osób o ograniczonej zdolności poruszania się i nieprzytomnych oraz niezdolnych do samodzielnego wykonania powyższych czynności z innych przyczyn przeprowadzić procedurę usuwania odzieży podobnie jak dla samodzielnie poruszających się z tym, że wszystkie czynności wykonują ratownicy.
- Poszkodowanych niezdolnych do samodzielnego poruszania się należy ewakuować na noszach typu deska, a po przeprowadzeniu dekontaminacji szczelnie okryć ich folią termoizolacyjną (nie stosować ubioru zastępczego).

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami chemicznymi

- Zorganizować miejsce oczekiwania na transport do szpitala lub miejsca dekontaminacji całkowitej.
- Zorganizować miejsce oczekiwania osób nie wymagających transportu do szpitala wraz z zabezpieczeniem sanitarnym.
- Prowadzić ewidencję poszkodowanych zgodną z numeracją na opaskach.
- Po przeprowadzeniu dekontaminacji wstępnej poszkodowanych przekazać pod opiekę pracowników jednostek ochrony zdrowia z informacją przeprowadzonej dekontaminacji.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami chemicznymi

- Zabezpieczyć worki ze skażonymi ubraniami oraz przekazać je wskazanym przez zespoły zarządzania kryzysowego kompetentnym podmiotom
- Zabezpieczyć worki z przedmiotami osobistymi oraz wartościowymi i przekazać je Policji, celem zabezpieczenia.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami chemicznymi

- dekontaminacja wstępna powinna opierać się na wykorzystaniu zestawów sprzętu, natomiast w razie jego braku, dekontaminację wstępną należy przeprowadzić przy użyciu dostępnej infrastruktury wodnej i wyposażenia oraz różnych metod zastępczych, np. splukiwanie wodą, alternatywne rodzaje ubioru zastępczego.
- w zależności od stopnia skażenia, liczby poszkodowanych i dostępnych zasobów, Kierujący Działaniem Ratowniczym może zdecydować o konieczności mechanicznego usunięcia czynnika skażającego, a następnie splukania pozostałości wodą z rozproszonych prądów gaśniczych.
- podczas prowadzenia działań ratowniczych należy uwzględnić zagrożenie zjawiskiem paniki i inne aspekty psychologiczne mogące negatywnie wpłynąć na prowadzenie działań z zakresu dekontaminacji poszkodowanych.
- brak zgody na przeprowadzenie dekontaminacji wstępnej musi zostać odnotowany w karcie kwalifikowanej pierwszej pomocy (wzór w rozporządzeniu o KSRG) i podpisany przez osobę odmawiającą udzielenia pomocy w obecności dwóch świadków.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami biologicznymi

Jeżeli po przeprowadzonym rozpoznaniu istnieje prawdopodobieństwo skażenia osób substancją biologiczną, należy koniecznie skontaktować się z Państwowym Inspektorem Sanitarnym MSWiA na obszarze województwa lub Głównym Inspektorem Sanitarnym MSWiA, a następnie z terenowym przedstawicielem Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz powiadomić Centrum Reagowania Epidemiologicznego Sił Zbrojnych za pośrednictwem właściwego terytorialnie centrum zarządzania kryzysowego.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami biologicznymi

Kierujący Działaniami Ratowniczymi powinien podjąć, poprzez dostępne zasoby, następujące czynności:

- wyznaczyć strefę zagrożenia (przy wsparciu eksperckim Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSWiA, Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub Centrum Reagowania Epidemiologicznego Sił Zbrojnych),
- udzielić kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz przeprowadzić ewakuację poszkodowanych ze strefy I do strefy II, w której znajduje się obszar dekontaminacji,

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami biologicznymi

- przekazać komunikat dotyczący zasad postępowania (m.in. zakaz spożywania posiłków, palenia tytoniu, dotykania ust, oczu, uszu i nosa oraz wszelkich zranień);
- w miarę możliwości sprzętowych pobrać próbkę z każdej osoby (wilgotną chusteczką/ręcznikiem przeciągnąć po skórze odkrytych części ciała) i zbadać ją w oparciu o proste testy biologiczne albo przekazać odpowiednim służbom lub podmiotom do badania laboratoryjnego;

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami biologicznymi

- niezależnie od wyniku badania laboratoryjnego, w przypadku podejrzenia skażenia biologicznego należy przeprowadzić dekontaminację wstępną
- przygotować miejsca do rozebrania ludzi z uwzględnieniem konieczności zapewnienia intymności poszkodowanym – rozstawienie namiotu lub kontenera w strefie dekontaminacji z wyjściem bezpośrednio na granicę strefy II i strefy III

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami biologicznymi

Czynności z zakresu dekontaminacji wstępnej do realizacji przez zespoły ratownicze:

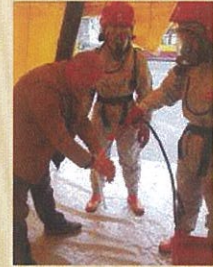
- Przekazać zestaw ubioru zastępczego osobie poszkodowanej
- Przekazać poszkodowanym komunikat o konieczności umycia lub przetarcia odsłoniętych części ciała za pomocą dostępnych w zestawie ubioru zastępczego rękawic, ręczników, gąbek nasączonych substancjami myjącymi, dezaktywującymi lub wodą, które po użyciu należy umieścić w worku dołączonym do zestawu ubioru zastępczego.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami biologicznymi

- Przekazać poszkodowanym komunikat dotyczący zastosowania opaski identyfikacyjnej oraz sposobu zdjęcia i zabezpieczenia odzieży skażonej,
- Przekazać komunikat o ponownym przemyciu części ciała, które mogły zostać skażone podczas zdejmowania skażonej odzieży. W przypadku uszkodzenia skóry przecieranie wilgotnymi ręcznikami należy wykonywać w kierunku odśrodkowym,
- Przekazać instrukcje dotyczące zakładania ubrania zastępczego.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami biologicznymi

- W przypadku osób o ograniczonej zdolności poruszania się i nieprzytomnych oraz niezdolnych do samodzielnego wykonania powyższych czynności z innych przyczyn przeprowadzić procedurę usuwania odzieży podobnie jak dla samodzielnie poruszających się z tym, że wszystkie czynności wykonują ratownicy.
- Poszkodowanych niezdolnych do samodzielnego poruszania się należy ewakuować na noszach typu deska, a po przeprowadzeniu dekontaminacji szczelnie okryć ich folią termoizolacyjną (nie stosować ubioru zastępczego)

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami biologicznymi

- Zorganizować miejsce oczekiwania na transport do szpitala na granicy strefy II i strefy III.
- Prowadzić ewidencję poszkodowanych zgodną z numeracją na opaskach.
- Po przeprowadzeniu dekontaminacji wstępnej poszkodowanych przekazać pod opiekę pracowników jednostek ochrony zdrowia z informacją o przeprowadzonej dekontaminacji.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami biologicznymi

- Zabezpieczyć worki z ubraniami skażonymi i przekazać do utylizacji służbom lub podmiotom wyznaczonym przez zespoły zarządzania kryzysowego (w konsultacji z terenowym przedstawicielem Państwowej Inspekcji Sanitarnej).
- Zabezpieczyć worki z przedmiotami osobistymi i wartościowymi i przekazać do ewentualnej dekontaminacji po konsultacjach z terenowym przedstawicielem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a następnie do zabezpieczenia przez Policję.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami biologicznymi

- Zabezpieczyć sprzęt wykorzystywany podczas akcji, w przypadku stwierdzenia skażenia (na podstawie potwierdzonych testów laboratoryjnych).
- Oddać ww. sprzęt wyznaczonym przez zespoły zarządzania kryzysowego kompetentnym podmiotom w celu przeprowadzenia dekontaminacji lub zniszczenia.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami biologicznymi

- W przypadku zdarzeń z zagrożeniami biologicznymi innych niż jawny atak terrorystyczny z użyciem broni biologicznej, PSP i inne podmioty KSRG nie są angażowane w proces dekontaminacji ze względu na brak możliwości podejmowania w takich przypadkach działań ratowniczych z uwagi na skalę tego typu zagrożeń (epidemie, pandemie etc.);
- Podczas prowadzenia działań ratowniczych należy uwzględnić zagrożenie zjawiskiem paniki i inne aspekty psychologiczne mogące negatywnie wpłynąć na prowadzenie działań z zakresu dekontaminacji poszkodowanych.
- Brak zgody na przeprowadzenie dekontaminacji wstępnej musi zostać odnotowany w karcie kwalifikowanej pierwszej pomocy (wzór w rozporządzeniu o KSRG) i podpisany przez osobę odmawiającą udzielenia pomocy w obecności dwóch świadków.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami radiologicznymi

Przy zgłoszeniu zdarzenia radiacyjnego w trakcie dojazdu należy włączyć przyrządy do pomiaru natężenia promieniowania i dawkomierze osobiste (miernik powinien wskazywać niewielką wartość tła), jeżeli wskazanie natężenia promieniowania zwiększa się, należy uznać to za potwierdzenie wystąpienia zagrożenia radiacyjnego, w tym prawdopodobieństwo skażenia osób pyłem lub aerozolem radioaktywnym. W takiej sytuacji należy postępować zgodnie z „Zasadami postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego” obowiązującego jednostki KSRG.

UWAGA!!!

Służba lub podmiot ratowniczy, który pierwszy uzyskał informację o zdarzeniu zabezpiecza miejsce zdarzenia i wyznacza strefę zagrożenia

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami radiologicznymi

W przypadku prawdopodobieństwa skażenia materiałem radioaktywnym należy zrealizować następujące zadania:

- wyznaczyć strefę zagrożenia przy użyciu miernika natężenia promieniowania na granicy 100 $\mu\text{Sv/h}$ (100 mikrosiwertów na godzinę);
- przeprowadzić pomiary na obecność skażeń promieniotwórczych (pomiar bezpośredni, pomiary wymazów z ubrania i odsłoniętych części ciała);
- przeprowadzić ewakuację poszkodowanych ze strefy I do strefy II, w której znajduje się obszar dekontaminacji

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami radiologicznymi

- przekazać komunikat dotyczący zasad postępowania (m.in. zakaz spożywania posiłków, palenia tytoniu, dotykania ust, oczu, uszu i nosa oraz wszelkich zranień);
- w miarę możliwości sprzętowych pobrać wymaz z każdej osoby w kilku miejscach (moką chusteczką przeciągnąć po włosach, skórze odkrytych części ciała i odejść w miejsce gdzie miernik natężenia promieniowania wskazuje wartość tła, zbliżyć chusteczkę do miernika);
- przekazać poszkodowanym zestawy ubioru zastępczego;

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami radiologicznymi

- W przypadku stwierdzenia skażenia, poszkodowanego poddać dekontaminacji wstępnej,
- UWAGA!!! Przy braku skażenia poszkodowanych przekazać pod opiekę pracowników ochrony zdrowia z informacją o przebywaniu osoby poszkodowanej w strefie podwyższonego promieniowania jonizującego, wymaz należy pobierać również z powierzchni ubiorów ochronnych ratowników wychodzących ze strefy I,
- Przygotować miejsca do rozebrania ludzi z uwzględnieniem konieczności zapewnienia intymności poszkodowanym

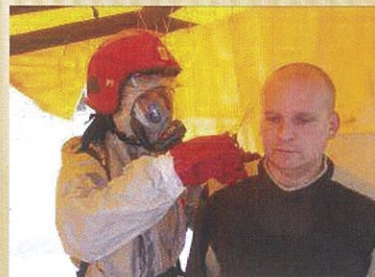

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami radiologicznymi

Elementy dekontaminacji wstępnej do realizacji przez zespoły ratownicze:

- u osób poszkodowanych, u których wykryto skażenie obciąć włosy najkrócej jak to możliwe,
- w przypadku nie wyrażenia zgody przez osobę poszkodowaną na wykonanie powyższej czynności, osoba ta powinna pozostać w strefie skażonej do czasu konsultacji z przedstawicielem PAA, co do dalszego trybu postępowania,

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami radiologicznymi

- Przekazać zestawy ubioru zastępczego osobom poszkodowanym
- Przekazać komunikat o umyciu i/lub wytarciu odsłoniętych części ciała, ze szczególnym uwzględnieniem okolic oczu, nosa i ust, za pomocą dostępnych w zestawie ubioru zastępczego rękawic nasączonych roztworem myjącym lub wilgotnych ręczników, które po użyciu należy umieścić w worku dołączonym do zestawu ubioru zastępczego.
- Przekazać komunikat dotyczący zastosowania opaski identyfikacyjnej oraz sposobu zdjęcia i zabezpieczenia odzieży skażonej

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami radiologicznymi

- Przekazać komunikat o ponownym umyciu i/lub wytarciu rąk oraz części ciała, które mogły zostać skażone podczas zdejmowania skażonej odzieży. W przypadku uszkodzenia skóry przecieranie wilgotnymi rękawicami lub ręcznikami należy wykonywać w kierunku odśrodkowym.
- Przekazać instrukcje dotyczące zakładania ubrania zastępczego.
- Przeprowadzić ponowny pomiar na obecność pyłu lub cieczy radioaktywnej (wymaz), w razie konieczności przeprowadzić ponownie umycie i/lub przetrarcie odsłoniętych części ciała.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami radiologicznymi

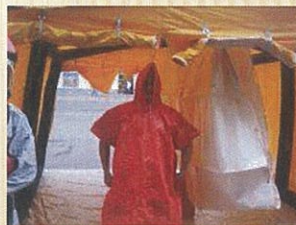
- W przypadku osób o ograniczonej zdolności poruszania się i nieprzytomnych przeprowadzić procedurę usuwania odzieży podobnie jak dla samodzielnie poruszających się, z tym, że wszystkie czynności wykonują ratownicy; poszkodowanych w takim wypadku należy ewakuować na noszach typu deska, a po przeprowadzeniu dekontaminacji szczelnie okryć ich folią termoizolacyjną (nie stosować ubioru zastępczego).

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami radiologicznymi

- Zorganizować miejsce oczekiwania na transport do szpitala na obszarze strefy III.
- Prowadzić ewidencję poszkodowanych zgodną z numeracją na opaskach.
- Po przeprowadzeniu dekontaminacji wstępnej poszkodowanych zweryfikować jej skuteczność przy pomocy sprzętu dozymetrycznego i przekazać pod opiekę pracowników ochrony zdrowia z informacją o przeprowadzonej dekontaminacji.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami radiologicznymi

- zabezpieczyć worki ze skażonymi ubraniami oraz przekazać do utylizacji przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych;
- Zabezpieczyć worki z przedmiotami wartościowymi i osobistymi a następnie przekazać do dekontaminacji lub utylizacji przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych.
- Zabezpieczyć sprzęt wykorzystywany podczas akcji, w przypadku stwierdzenia skażenia (wymaz pobrany z powierzchni) przekazać do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych w celu przeprowadzenia dekontaminacji lub utylizacji.

Organizacja dekontaminacji wstępnej w przypadku zdarzeń z zagrożeniami radiologicznymi

- Nie używać strumieni (prądów) wody;
- W przypadku zdarzeń z zagrożeniami radiacyjnymi pojęcie „strefa zagrożenia” odpowiada pojęciu „strefa awaryjna”;
- Nie dopuścić do przedostania się ścieków i/lub odpadów promieniotwórczych do kanalizacji, gleby oraz cieków wodnych.
- Brak zgody na przeprowadzenie dekontaminacji wstępnej musi zostać odnotowany w karcie kwalifikowanej pierwszej pomocy (wzór w rozporządzeniu o KSRG) i podpisany przez osobę odmawiającą udzielenia pomocy w obecności dwóch świadków.
- Potrzeby w zakresie ewentualnej dekontaminacji całkowitej określa przybyły na miejsce zdarzenia lub do szpitala kompetentny przedstawiciel PAA lub MAEA.

Podmioty realizujące zadania z zakresu dekontaminacji

- Państwowa Straż Pożarna – dekontaminacja wstępna
- Lotniskowe straże pożarne – dekontaminacja wstępna lub całkowita
- Zakładowe straże pożarne/zakładowe służby ratownicze – dekontaminacja wstępna lub całkowita
- Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych – dekontaminacja wstępna
- Siły Zbrojne RP – dekontaminacja wstępna i całkowita
- Szpitalne oddziały ratunkowe Państwowego Ratownictwa Medycznego – dekontaminacja całkowita
- Podmioty wyspecjalizowane w rozpoznaniu CBRN i prowadzeniu dekontaminacji – dekontaminacja wstępna lub całkowita

Zakres zadań podmiotów KSRG i jednostek ochrony ppoż.

- Organizacja i prowadzenie akcji ratowniczej
- Wstępne rozpoznanie rodzaju skażenia, wyznaczenie strefy zagrożenia i określenie sposobu dekontaminacji
- Prowadzenie dekontaminacji wstępnej
- Wsparcie w zakresie logistycznym jednostek ochrony zdrowia w zakresie prowadzonej dekontaminacji

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Jednostki Państwowego Ratownictwa Medycznego (Zespoły Ratownictwa Medycznego, Szpitalne Oddziały Ratunkowe):

- wsparcie medyczne podmiotów KSRG przy prowadzeniu dekontaminacji wstępnej poprzez realizację medycznych czynności ratunkowych w sytuacjach tego wymagających z uwzględnieniem czynników skażenia
- prowadzenie segregacji medycznej i udzielanie pomocy medycznej poszkodowanym poddanym dekontaminacji z uwzględnieniem czynników skażenia
- zorganizowanie transportu poszkodowanych do szpitali.

Podstawa prawna

- *ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2006 r. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.),*
- *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 marca 2007 r. w sprawie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (Dz. U. z 2007 r. Nr 55, poz. 365, z późn. zm.),*
- *Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2008 r. Nr 234, poz. 1570, z późn. zm.)*

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Policja:

- zabezpieczenie ładu i porządku na terenie prowadzenia akcji ratowniczej oraz zabezpieczenie miejsc mogących stanowić dodatkowe zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi,
- zabezpieczenie możliwości dojazdu i wyjazdu podmiotom ratowniczym,
- egzekwowanie, w razie potrzeby, przestrzegania przepisów i poleceń kierującego działaniami ratowniczymi w zakresie ładu i porządku oraz potrzeb dochodzeniowych,
- ochrona pozostawionego lub zabezpieczonego mienia – zabezpieczenie przedmiotów i rzeczy wartościowych z uwzględnieniem czynników skażenia,
- stosowanie środków przymusu bezpośredniego wobec osób odmawiających poddania się zalecanym przez inspektora sanitarnego zabiegom sanitarnym,

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Policja:

- identyfikacja i ewidencja poszkodowanych, w tym ofiar śmiertelnych z uwzględnieniem czynników skażenia,
- pilotowanie środków transportu medycznego z osobami poszkodowanymi w przypadku wystąpienia utrudnień w ich przemieszczaniu,
- prowadzenie, w związku ze zdarzeniem, czynności procesowych oraz innych pilnych czynności
- zabezpieczenie obszaru skażonego objętego kwarantanną

Podstawa prawna

- *ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.)*
- *zarządzenie Nr 24/98 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 listopada 1998 r. w sprawie realizacji przez Policję zadań w warunkach katastrof naturalnych i awarii technicznych*

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Państwowa Agencja Atomistyki:

- ocena wpływu skażenia promieniotwórczego na ludzi i środowisko,
- informowanie społeczeństwa o zagrożeniach związanych z zagrożeniem promieniotwórczym,
- konsultacje merytoryczne w zakresie postępowania w czasie zagrożeń radiacyjnych,
- identyfikacja skażeń promieniotwórczych oraz dekontaminacja realizowana przez specjalistów z ZUOP,
- zagospodarowanie odpadów promieniotwórczych, w tym ich zabezpieczenie, transport i unieszkodliwianie przez ZUOP.

Podstawa Prawna

- *ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 276, z późn. zm.)*

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS) oraz PIS MSWiA:

- monitorowanie, analizowanie i ocena sytuacji epidemiologicznej w związku z zagrożeniem związanym z wystąpieniem chorób zakaźnych lub zakażeń,
- podejmowanie działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych w celu likwidacji zagrożeń związanych ze źródłem zakażenia i przecięcia dróg szerzenia,
- współpraca ze szpitalami i oddziałami chorób zakaźnych w zakresie prowadzenia nadzoru epidemiologicznego oraz monitorowania sytuacji epidemiologicznej,
- informowanie społeczeństwa o zagrożeniach związanych ze skażeniami biologicznymi oraz sposobach zapobiegania ewentualnym zachorowaniom,

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS) oraz PIS MSWiA:

- konsultacje merytoryczne w zakresie postępowania w czasie zagrożeń biologicznych (kwarantanna, wyznaczanie stref zagrożenia, określanie kategorii odzieży ochronnej, nadzór nad stosowanymi środkami biobójczymi i dekontaminacją ratowników po wyjściu ze strefy zagrożenia),
- prowadzenie dochodzenia epidemiologicznego.

Podstawa Prawna

- ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2006 r. Nr 122, poz. 851, z późn. zm.)
- ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. (Dz. U. Nr 234 poz. 1570, z późn. zm.)

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Inspekcja Ochrony Środowiska (wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska):

- sprawowanie nadzoru nad usuwaniem skutków zdarzeń (z emisją substancji szkodliwych) o znamionach poważnej awarii;
- niezwłoczne dysponowanie grup wyjazdowych na miejsce zdarzenia;
- bezpieczny pobór próbek zanieczyszczonych elementów środowiska oraz szybkie wykonanie ich analiz;
- ocena wpływu skutków zdarzenia na środowisko;

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Inspekcja Ochrony Środowiska (wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska):

- wydawanie w formie decyzji zakazów lub ograniczeń w zakresie korzystania ze środowiska;
- badanie przyczyn powstawania oraz wypracowanie sposobów likwidacji skutków zdarzeń o znamionach poważnej awarii.

Podstawa prawna

- *ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287, z późn. zm)*

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Zespoły Zarządzania Kryzysowego i administracji samorządowej:

- zorganizowanie opieki medycznej, socjalnej i psychologicznej w okresie oczekiwania na definitywną dyslokację poszkodowanych,
- pomoc w organizacji transportu do szpitali osób poszkodowanych bez możliwości samodzielnego przemieszczania lub zabezpieczenie, w razie potrzeby, transportu do szpitali dla osób mogących się samodzielnie poruszać,
- informowanie rodzin osób poszkodowanych o ich miejscu pobytu,
- uruchomienie infolinii,
- alarmowanie, informowanie i ostrzeganie ludzi o zagrożeniu,

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Zespoły Zarządzania Kryzysowego:

- uruchomienie rezerw w zakresie zabezpieczenia ciągłości procesu dekontaminacji,
- działania w zakresie gospodarowania odpadami powstałymi w procesie dekontaminacji (skażone ubrania, zużyte wilgotne ręczniki, odbiór odpadów podekontaminacyjnych etc.),
- rekomendowanie przedsięwzięć w czasie wystąpienia sytuacji kryzysowej.

Podstawa prawna

- ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 590, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz. U. z 2001 r. Nr 185, poz. 1243, z późn. zm.)

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Siły Zbrojne RP:

- w zakresie zarówno czynników biologicznych zastosowanych jako broń, a także środków chemicznych w postaci gazów bojowych wsparcie sił cywilnych stanowią podjednostki sił zbrojnych – Centrum Reagowania Epidemiologicznego Sił Zbrojnych (podległe wojskowej służby zdrowia) oraz Centralny Ośrodek Analizy Skażeń i wojska chemiczne,
- wspomaganie działania służb i podmiotów cywilnych w zakresie prowadzenia dekontaminacji wstępnej i całkowitej w warunkach uruchomienia mechanizmów reagowania kryzysowego,

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Siły Zbrojne RP:

- w przypadku zagrożeń chemicznych związanych z emisją bojowych środków trujących, niezwłocznie po przybyciu na miejsce zdarzenia weryfikacja procesu identyfikacji zagrożenia, konsultacja i nadzór merytoryczny w zakresie wyznaczenia strefy zagrożenia, dekontaminacji oraz medycznego postępowania toksykologicznego, zwłaszcza przed transportem do szpitala.

Podstawa Prawna

- *ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 89 poz. 590 , z późn. zm.)*

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Straż Miejska/ Straż Gminna:

- współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomoc w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
- zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także identyfikacja, w miarę możliwości, świadków zdarzenia,

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Straż Miejska/ Straż Gminna:

- informowanie społeczności lokalnej o aktualnych zagrożeniach, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi.

Podstawa Prawna

- *ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 123, poz. 779, z późn. zm.)*
- *ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 590, z późn. zm.)*

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Straż Graniczna:

- uruchomienie mechanizmów związanych z zabezpieczeniem granicy w sytuacji wystąpienia zagrożeń CBRN oraz według potrzeb i możliwości użyczenie sprzętu do wykrywania i identyfikacji zagrożeń,
- stosowanie przymusu bezpośredniego wobec osób odmawiających poddania się zlecanym przez inspektora sanitarnego zabiegom sanitarnym.

Podstawa Prawna

- *ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 1990 r. Nr 234, poz. 1997, z późn. zm.)*
- *ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 590, z późn. zm.)*
- *ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. (Dz. U. z 2008 r. Nr 234, poz. 1570, z późn. zm.)*

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Agencja Rezerw Materiałowych:

- udostępnienie rezerw strategicznych niezbędnych do przeprowadzenia dekontaminacji, w warunkach uruchomienia mechanizmów reagowania kryzysowego.

Podstawa Prawna

- *ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 590, z późn. zm.)*
- *ustawa z dnia 29 października 2010 r. o rezerwach strategicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 229, poz. 1496, z późn. zm.)*

Współpraca z innymi służbami – zakres kompetencyjny

Służba Ochrony Kolei/inne służby ochrony:

- współpraca z organami administracji rządowej i samorządowej oraz ze służbami i inspekcjami w zakresie ochrony ludności oraz mienia.

Zasoby obrony cywilnej

- wsparcie organizacyjno – logistyczne procesu dekontaminacji wstępnej i całkowitej

Współpraca między służbami

W przypadku zagrożeń CBRN właściwe terytorialnie stanowiska kierowania i dyżurni (dyspozytorzy) podmiotów ratowniczych oraz centra zarządzania kryzysowego uruchamiają proces wymiany informacji i powiadamiania ratunkowego w czasie organizacji i prowadzenia działań ratowniczych oraz w przypadku każdej zmiany gotowości zasobów ratowniczych

Wszelkie uwagi dotyczące niniejszego opracowania proszę zgłaszać na adres dekontaminacja@straz.gov.pl

Dziękujemy

Opracowano:

Zespół ds. organizacji dekontaminacji wstępnej w ramach KSRG
powołany przez Komendanta Głównego PSP

Zakres szkoleń i doskonalenia zawodowego

I. W zakresie zagrożeń radiacyjnych:

1. Wybrane zagadnienia podstaw prawnych kontroli radiometrycznej oraz wybrane zdarzenia nielegalnego lub niezamierzonego obrotu materiałami promieniotwórczymi i jądrowymi.
2. Rodzaje promieniowania jonizującego, źródła promieniowania i zagrożenie radiacyjne.
3. Podstawowe pojęcia ochrony radiologicznej.
4. Materiały promieniotwórcze i jądrowe oraz inne o znaczeniu strategicznym.
5. Transport izotopów promieniotwórczych, materiałów jądrowych oraz odpadów promieniotwórczych.
6. Dekontaminacja oraz obliczenia narażenia zewnętrznego.
7. Praktyczna obsługa sprzętu do identyfikacji zagrożenia radiacyjnego. Dobór parametrów przyrządów dozymetrycznych. Pomiar równoważnika dawki.
8. Poszukiwanie, wykrycie i ocena wielkości skażeń powierzchniowych ludzi i sprzętu. Poszukiwanie źródeł promieniowania alfa, beta, gamma oraz wpływ osłon na osłabienie tego promieniowania.
9. Ocena dawek indywidualnych na podstawie dozymetrycznych pomiarów w środowisku pracy, oszacowanie dopuszczalnego czasu przebywania w warunkach narażenia na podwyższone promieniowanie. Ocena dawki dla grupy odniesienia.

II. W zakresie rozładunku awaryjnego cystern drogowych do przewozu materiałów niebezpiecznych:

1. Podstawy prawne w zakresie budowy cystern (ADR; RID).
2. Stosowane materiały do budowy cystern.
3. Budowa cystern w tym:
 - dane ogólne o ilości komór, rurociągach, rozmieszczeniu armatury,
 - armatura stosowana w części górnej zbiornika,
 - armatura stosowana w dolnej części zbiornika.
4. Rodzaje rurociągów:

- rurociągi podstawowe,
 - rurociągi gazowe.
5. Schematy sterowania pneumatyką armatury zbiornika.
 6. Zasada działania zaworów dennych sterowanych pneumatycznie, zaworów oddechowych i wahadła gazowego.
 7. Zasady obsługi cystern.
 8. Postępowanie awaryjne – omówienie konkretnych przypadków, stosowanie armatury pomocniczej.
 9. Praktyczne ćwiczenia z zakresu postępowania awaryjnego przy cysternie.

III. W zakresie transportu towarów niebezpiecznych:

1. Podstawy prawne transportu towarów niebezpiecznych (ADR, RID, ADN, ICAO, IMDG).
2. Obowiązki uczestników przewozu w zakresie bezpieczeństwa.
3. Ograniczenia przejazdu przez tunele.
4. Towary niebezpieczne dużego ryzyka.
5. Klasyfikacja i oznakowanie towarów niebezpiecznych.
6. Wykaz towarów niebezpiecznych, przepisy szczególne oraz zwolnienia dotyczące towarów pakowanych w ilościach ograniczonych i wyłączonych.
7. Stosowanie opakowań i cystern.
8. Procedury nadawcze.
9. Przepisy dotyczące warunków przewozu, załadunku, rozładunku oraz manipulowania ładunkiem.
10. Środki transportu i operacje transportowe.

	KOMENDA GŁÓWNA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA I OCHRONY LUDNOŚCI	
Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 1/10 1

ZATWIERDZAM:

ZASTĘPCA KOMENDANTA GŁÓWNEGO
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

nadbryg. Janusz Skulich

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego

DYREKTOR
KRAJOWEGO CENTRUM KOORDYNACJI
RATOWNICTWA I OCHRONY LUDNOŚCI
p.o.
st. bryg. mgr inż. Dariusz MARCZYŃSKI

Maj 2009

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI**

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 2/10 1
---	--	-------------------------------------

I. Opracował zespół w składzie:

1. mł. bryg. Jacek Ambrożkiewicz
2. mł. bryg. Bogusław Dudek
3. bryg. Arkadiusz Gołębiowski
4. st. kpt. Mirosław Hoffman
5. mł. bryg. Rafał Jankowski
6. st. kpt. Tomasz Kołodziejczyk
7. bryg. Tomasz Naczas
8. mł. bryg. Anna Obolewicz
9. mł. bryg. Mariusz Osiecki
10. asp. Tomasz Otłowski
11. bryg. Jerzy Ranecki
12. mł. ogn. Janusz Wrzesiński
13. st. bryg. Krzysztof Zieliński

II. Opiniowanie:

1. Państwowa Agencja Atomistyki
2. Centralny Ośrodek Analizy Skazań MON
3. Komendy Wojewódzkie PSP
4. Szkoły PSP
5. Biuro Szkolenia KG PSP
6. Biuro Rozpoznawania Zagrożeń KG PSP
7. Biuro do Spraw Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej KG PSP
8. Biuro Logistyki KG PSP

KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 3/10 1
--	--	------------------------------

I. Wstęp

Niniejsze zasady określają ogólne wytyczne postępowania jednostek Państwowej Straży Pożarnej oraz innych podmiotów krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego w przypadku wystąpienia zagrożenia radiacyjnego.

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej i rozporządzenia wykonawcze, pośród zadań jednostek organizacyjnych krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego nie wymieniają zdarzeń radiacyjnych.

Do zadań jednostek organizacyjnych Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego (KSRG) należy w tym przypadku **prowadzenie pomocniczych czynności ratowniczych poza strefą awaryjną.**

Wejście w strefę awaryjną jest możliwe tylko w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia ludzi.

Zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi (m.in. ustawa Prawo Atomowe oraz ustawa o Państwowej Straży Pożarnej) w przypadku zdarzenia radiacyjnego wiodącymi podmiotami są:

- **dla zdarzeń o zasięgu krajowym** – Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przy pomocy Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki,
- **dla zdarzeń o zasięgu wojewódzkim** – Wojewoda właściwy dla miejsca zdarzenia, działający we współpracy z państwowym, wojewódzkim inspektorem sanitarnym,
- **dla zdarzeń mających miejsce na terenie zakładu pracy** – kierownik zakładu pracy,
- **w przypadku zdarzeń mających miejsce podczas transportu** akcją kieruje osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo przesyłki w porozumieniu z wojewodą działającym we współpracy z państwowym, wojewódzkim inspektorem sanitarnym,
- **w przypadku wystąpienia zdarzenia radiacyjnego spowodowanego przez nieznanego sprawcę**, akcją likwidacji zagrożeń i usuwaniu skutków zdarzenia kieruje wojewoda właściwy dla miejsca zdarzenia.

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI**

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 4/10 1
---	--	-------------------------------------

II. Zadania podmiotów Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego (KSRG)

Po przyjęciu informacji, że na terenie miejsca zdarzenia znajdują się materiały promieniotwórcze, podmioty KSRG wykonują:

1. Alarmowanie i dysponowanie podmiotu KSRG do działań

Po otrzymaniu zgłoszenia o podejrzeniu zdarzenia radiacyjnego:

- 1) Dyżurny operacyjny stanowiska kierowania komendy powiatowej/miejskiej PSP przyjmując zgłoszenie o zaistniałym zdarzeniu postępuje zgodnie z procedurami określonymi w planach ratowniczych.
- 2) Dyżurny operacyjny Wojewódzkiego Stanowiska Koordynacji Ratownictwa (WSKR) postępuje zgodnie z procedurami określonymi w planach ratowniczych, a w szczególności w przypadku braku sprzętu dozymetrycznego na terenie powiatu, gdzie powstało zagrożenie dysponuje najbliższą jednostką KSRG posiadającą sprzęt wykrywczo - pomiarowy do pomiaru mocy dawki i skażenia promieniotwórczego, w celu określenia zagrożenia oraz powiadamia:
 - właściwe wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego,
 - właściwego terenowo Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
 - Centrum ds. Zdarzeń Radiacyjnych Państwowej Agencji Atomistyki,
 - Krajowe Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności (KCKR i OL).

2. Ratownicy na miejscu zdarzenia realizują czynności:

- A. Przed rozpoczęciem działań należy na podstawie rozpoznania określić:**

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI**

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 5/10 1
---	--	-------------------------------------

- 1) metody i środki niezbędne do prowadzenia skutecznych działań,
- 2) maksymalny czas przebywania uczestników akcji w strefie zagrożenia radiacyjnego,
- 3) ilość i rodzaj niezbędnego sprzętu dozymetrycznego, ratowniczego i ochronnego,
- 4) lokalizację punktów:
 - kontrolno - pomiarowego,
 - odkażania,
 - przekazania ewentualnych poszkodowanych.

B. W przypadku braku sprzętu dozymetrycznego (działania na poziomie podstawowym), polegają na:

- 1) przeprowadzeniu rozpoznania i zabezpieczenia miejsca zdarzenia oraz wyznaczeniu strefy awaryjnej wokół miejsca, gdzie zaistniało zdarzenie radiacyjne (miejsce to należy zabezpieczyć, oznaczyć tablicami ostrzegawczymi lub w inny widoczny sposób), o promieniu określonym wg zasad podanych w poniższej tabeli:

Lp.	Sytuacja	Wstępny promień strefy awaryjnej
1.	Nieuszkodzona przesyłka z nalepką I-biała, II-żółta, III-żółta	3 m wokół przesyłki
2.	Uszkodzona przesyłka z nalepką I-biała, II-żółta, III-żółta	30 m wokół przesyłki
3.	Nieuszkodzona czujka dymu	brak
4.	Nieosłonięte lub nieznanne źródło (uszkodzone lub nieuszkodzone)	30 m wokół źródła
5.	Plama skażeń (niewielka)	30 m wokół plamy
7.	Duża (rozległa) plama skażeń	300 m wokół obszaru skażonego

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI**

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 6/10 1
---	--	-------------------------------------

8.	Pożar, podejrzenie użycia „brudnej” bomby, wybuch lub obłoki dymu, obecność wypalonego paliwa, skażenia plutonem	300 m wokół
9.	Eksplozja o nieznannej przyczynie/ pożar obejmujący broń jądrową (bez jej wybuchu)	1000 m

Po dokonaniu pomiarów radiometrycznych rozmiary strefy należy zweryfikować.

- 2) ostrzeganiu i alarmowaniu osób znajdujących się na miejscu zdarzenia o zagrożeniu oraz informowaniu o zasadach zachowania się,
- 3) uwzględnieniu możliwości wejścia do wyznaczonej strefy awaryjnej tylko w stanach zagrożenia życia i zdrowia ludzi (pamiętać o jak najkrótszym przebywaniu ratowników w strefie zagrożenia),
- 4) poinformowaniu ratowników biorących udział w działaniach ratowniczych o zagrożeniu promieniowaniem,
- 5) ewakuacji poszkodowanych i zagrożonych ludzi poza strefę awaryjną do strefy kontrolowanej,
- 6) w przypadku podejrzenia skażenia, rozebraniu osób poszkodowanych, ewentualnym umyciu i zabezpieczeniu ubrań w workach foliowych,
- 7) przekazaniu osób ewakuowanych ze strefy awaryjnej podmiotom ratownictwa medycznego, z informacją o podejrzeniu skażenia i napromienienia,
- 8) rejestrowaniu czasu przebywania ratowników w strefie awaryjnej,
- 9) wykorzystywaniu posiadanych środków ochronnych i osłon,
- 10) wykorzystaniu środków ochrony dróg oddechowych w przypadku skażeń powietrza oraz profilaktycznie w strefie skażeń,

KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 7/10 1
--	--	------------------------------

- 11) zabezpieczeniu używanych rękawic, ubrań i sprzętu w workach oraz przekazaniu ich do sprawdzenia lub utylizacji (w celu ograniczenia możliwości skażenia promieniowaniem skóry i przedostania się substancji promieniotwórczych do wnętrza organizmu).

Należy pamiętać, że środki ochrony dróg oddechowych, wystarczająco dobrze chronią przed skażeniami promieniotwórczymi oraz przedostawaniem się do organizmu promieniotwórczych aerozoli, lecz nie chronią przed zewnętrznym promieniowaniem gamma lub neutronowym.

C. W przypadku posiadania sprzętu dozymetrycznego (na poziomie rozszerzonym), należy:

- 1) wyznaczyć wielkości strefy awaryjnej wokół miejsca zdarzenia na podstawie wskazań przyrządów pomiarowych:
- granicę strefy wyznaczyć w miejscu, w którym moc dawki nie przekracza $100 \mu\text{Sv/h}$ (mikro siwertów na godzinę).
 - wielkość strefy nie może być mniejsza niż 3 m od źródła (zaleca się 30 m w terenie otwartym),
 - w przypadku zdarzeń w obiektach, za granicę strefy należy przyjąć ściany pomieszczenia/budynku, o ile pierwszy i drugi warunek jest spełniony.

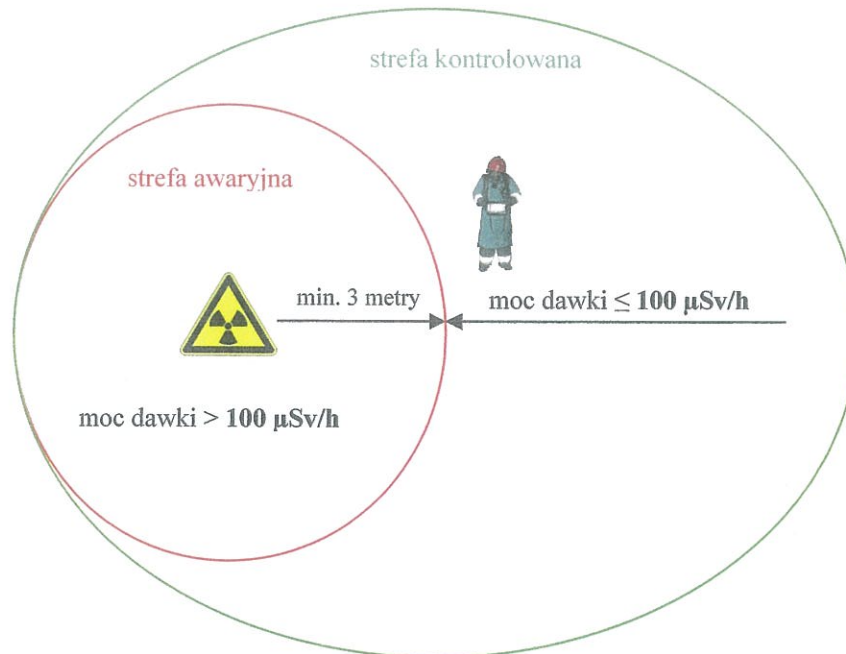
KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia
zagrożenia radiacyjnego

Wydanie nr
Strona /Stron
Egz. nr

pierwsze
8/10
1

WYZNACZENIE WIELKOŚCI STREF

- 2) wyznaczyć strefę kontrolowaną (z wiatrem) przeznaczoną do:
 - zlokalizowania punktów dowodzenia,
 - zbiórki osób ewakuowanych ze strefy awaryjnej,
 - udzielania pomocy medycznej,
- 3) ostrzegać i alarmować osoby znajdujące się w strefie awaryjnej o zagrożeniu oraz informować o zasadach zachowania się,
- 4) uwzględnić możliwości wejścia do wyznaczonej strefy awaryjnej tylko w stanach zagrożenia życia i zdrowia ludzi (pamiętać o jak najkrótszym przebywaniu ratowników w strefie zagrożenia),
- 5) wykorzystywać posiadane środki ochronne i osłony,
- 6) ewakuować poszkodowanych i zagrożonych ludzi poza strefę awaryjną do strefy kontrolowanej,
- 7) w przypadku podejrzenia skażenia, z osoby poszkodowanej lub ewakuowanej zdjąć całe ubranie (łącznie z butami, skarpetami i bielizną), zabezpieczyć (umieścić w plastikowym pojemniku lub

KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 9/10 1
--	--	------------------------------

- torbie), pozostawić w strefie kontrolowanej,
- 8) osoby ewakuowane ze strefy awaryjnej niezwłocznie przekazać podmiotom ratownictwa medycznego z informacją o podejrzeniu skażenia,
 - 9) rejestrować czas przebywania ratowników w strefie awaryjnej, a po otrzymaniu danych odnośnie mocy dawki, obliczyć dawkę, jaką przyjął każdy ratownik (otrzymane wyniki poddać weryfikacji przez służby wiodące),
 - 10) sporządzić szkic terenu, z określeniem miejsc i czasu przebywania ewentualnych poszkodowanych w strefie awaryjnej,
 - 11) po przybyciu specjalistycznych służb – wspierać ich działania,
 - 12) ubrania, sprzęt użyty w działaniach traktować jako odpad., do czasu gdy Służba Awaryjna PAA nie określi możliwości dezaktywacji skażenia lub uzna ją za niemożliwą.

UWAGA !!!!

- **IM DALEJ OD ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA, TYM BEZPIECZNIEJ,**
2 razy dalej - 4 razy bezpieczniej
- **IM KRÓTSZY CZAS PRZEBYWANIA W POBLIŻU ŹRÓDŁA, TYM MNIEJSZA DAWKA POCHŁONIĘTA,** (*im krócej pozostajemy w zasięgu promieniowania tym lepiej dla naszego organizmu. Otrzymana dawka jest wprost proporcjonalna do czasu narażenia tzn. czas przebywania przez 1h = 1mSv, a 1/2h=0,5 mSv*).
- **OSŁONA OSŁABIA PROMIENIOWANIE.** (*Praca w bezpośredniej bliskości źródeł promieniowania wymaga stosowania osłon. W zależności od tego z jakim rodzajem promieniowania mamy do czynienia osłony są wykonane z różnego rodzaju materiałów*).
- **DO OCENY NARAŻENIA NA PROMIENIOWANIE JONIZUJĄCE ISTOTNA JEST ZNAJOMOŚĆ DAWKI KTÓRĄ, MOŻNA OTRZYMAĆ W CZASIE**

KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI

Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego	Wydanie nr Strona /Stron Egz. nr	<i>pierwsze</i> 10/10 1
--	--	-------------------------------

PRZEBYWANIA W POBLIŻU ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA.
Dawkę liczymy według poniższego wzoru:

$$Dp = D \times t$$

Dp - dawka pochłonięta

D - moc dawki promieniowania (pochłoniętej)

t - czas narażenia na promieniowanie

przykład:

$$Dp = 5 \text{ mSv/h} \times 0,25 \text{ h} \quad (0,25 \text{ h} = 15 \text{ min})$$

$$Dp = 1,25 \text{ mSv} \quad (\text{dawka pochłonięta przekroczone!!!})$$

DAWKA PROMIENIOWANIA NIE MOŻE BYĆ WIĘKSZA NIŻ 1mSv/rok.

DOPUSZCZA SIĘ WZROST DAWKI POD WARUNKIEM, ŻE ŚREDNIA Z KOLEJNYCH 5 LAT NIE PRZEKROCZY 5 mSv/rok.